

DRAUGAS

PERIODICALS
July 1, 1999
Vol. LXXXVII

90th ANNIVERSARY

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

KETVIRTADIENIS - THURSDAY, LIEPOS - JULY 1, 1999

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 06/30/99

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

90-IEJI METAI

Nr.127

Kaina 50 c.

Lietuva iškėlė baudžiamąją bylą iš JAV sugrįžusiam tautiečiui

Vilnius, birželio 30 d. (BNS) — Lietuvos Generalinė prokuratūra dėl padėjimo vykdančių žydų genocidą iškėlė baudžiamąją bylą 78-erių metų Vincui Valkavickui. Prieš dvi savaites jis grįžo į Lietuvą iš JAV, kur gyveno beveik 50 metų.

V. Valkavickas II pasaulinio karo metais okupuotoje Lietuvoje buvo pagalbinis lietuvių policijos narys. Prokuratūra jį ištaria dalyvavus nacių vykdytose žydų žudynėse šalia Švenčionių 1941 metų rugšėjo 27 ir spalio 7-8 dienomis.

Lietuvos centriniam valstybės archyve rasti dokumentai patvirtina, kad V. Valkavickas, kaip bendravęs su nacių okupacinėmis struktūromis lietuvių pagalbinis policijos pareigūnas, taip pat saugojo pasmerktuosius žydus Švenčionių poligone, pranešė Generalinė prokuratūra.

Baigiantis II pasauliniam karui, V. Valkavickas pasitraukė į Vakarų. Nuo 1950 metų gyveno JAV. Vengdamas deportacijos iš Amerikos, šiemet birželio 14 d. jis grįžo į Lietuvą.

V. Valkavickas pernai JAV

buvo apkaltintas tarnavęs policininku per nacių okupaciją Lietuvoje ir saugojęs stovykloje prie Švenčionių 3,700 žydų kalinių, kurie vėliau buvo sušaudyti. Pagal susitarimą su federaline valdžia, prokurorai atsiėmė pastarąjį kaltinimą, o advokatai sutiko pripažinti kaltinimą, kad V. Valkavickas nuslėpė policininko tarnybą, kai prašė JAV imigracinės vizos po II pasaulinio karo. V. Valkavickui suteiktas išvykti geruoju, teisme atšauktas deportacijos bylos svarstymas.

V. Valkavickas beveik pusę amžiaus Amerikoje dirbo dažų fabrike, tačiau tik prieš dvejus metus pasiprašė JAV pilietybės. Del šios paraiškos jo praėjimui susidomėjo nacių persekiojantis Teisingumo departamento Specialiųjų tyrimų skyrius.

V. Valkavickas yra našlys, Lietuvoje turi brolių.

Nuo 1993 m. į Lietuvą sugrįžo šeši lietuviai, kurie buvo apkaltinti bendradarbiavę su naciiais ir deportuoti iš JAV arba išvyko patys, nelaukdam deportacijos.

JAV pareigūnas remia Lietuvos istorinio teisingumo komisiją

Vilnius, birželio 30 d. (BNS) — JAV teigiamai vertina Lietuvos sudarytą Tarpautinę istorinio teisingumo komisiją ir reiškia viltį, kad nacių okupacijos laikų nusikaltėlių persekiojimas parodys pasaulio visuomenei Lietuvos ryžtą „kritiškai pažvelgti į tuos savo istorijos puslapius, kurie negali būti ignoruojami“, sakoma prezidentui Valdui Adamkui atsiųstame JAV Atstovų rūmų Užsienio reikalų komiteto nario Tom Lantos laiške.

Kongreso atstovas vienu svarbiausių komisijos tikslų laiko šviečiamosios medžiagos ir mokymo planų parengimą bei tyrinėjimą ir diskusijų skatinimą, padedantį geriau suprasti to meto Lietuvos istoriją.

Pernai rugsėjį prezidento V. Adamkaus sudaryta tarptautinė komisija nacių ir sovietų okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti renka siūlymus, kaip dvi specializacijos grupės tirti holokaustą ir sovietų okupacijos metais vykdytus nusikaltimus.

JAV ambasada Vilniuje pra-

ėjusią savaitę pareiškė palankiai šią komisiją ir pažadėjo finansinę ir kitokią paramą komisijos veiklai.

Nusivylę jūreiviai įkaitais paėmė laivo savininkus

Klaipėda, birželio 29 d. (BNS) — Beveik metus atlyginimų negaunanti laivo „A. Komendant“ įgula antradienį įkaitais buvo paėmusi du laivo savininko atstovus.

Į laivą „A. Komendant“ atvykę laivų agentūros bendrovės „Žvejų servisas“ direktorius Vidmantas Rutkauskas ir agentas Ivanas Mazarovas buvo įleisti į laivą, kad įgulai paaiškintų, kada jai bus išmokėti išskoliniai beveik 1 mln. litų net už 10 darbo mėnesių. Vyriškiams sulipus į laivą, buvo pakeltas trapas ir jiems nebuvo leista išlipti iš laivo.

„Žvejų serviso“ vadovui V. Rutkauskui pavyko pasprukti iš laivo nušokus nuo borto. Kiek vėliau buvo išleistas ir I. Mazarovas.

Laivo kapitonas Pavelas Olenikovas neigia, kad įgula paėmė įkaitus. Jis teigia su savininko atstovais norėjęs išsiaiškinti, kada bus gauti pi-

niagai.

Laivą atgabentą 750 tonų žuvies miltų krovinį saugančios saugos tarnybos „Ekskomisarų biuras“ Klaipėdos padalinio vadovas Igoris Galkinas sako, kad įgula, paimdama įkaitus, nusižengė įstatymams ir tuo turi susirūpinti policija. Policija buvo atvykusi prie laivo, bet ji jį nelipo, nes jis plaukioja su užsienio valstybės — Belizo — vėliava.

Laivo įgula „A. Komendant“ savininko, Anglijos firmos „Delta Star“ atstovams bendrovei „Žvejų servisas“ davė dviejų savaitių laiką, per kurį turi būti visiškai atsiskaityta su įgula. Negavę pinigų, laivo jūrininkai ketina rašyti ieškinius ir kreiptis į Tarptautinę jūrininkų organizaciją, kad ši padėtų kreiptis į teismą ir areštuoti laivą. Įgula grasino neiškrauti pargabent žuvies miltų krovinių. Tačiau vėliau sutiko bendrovei „Batlanta“ priklausanti krovinį iškrauti.

Daugiau nei 60 jūrininkų laivo įgula daugiausia sudaro klaipėdiečiai.

Seimas sudarė NATO reikalų komisiją, kurioje — 14 narių, proporcingai atstovaujantių Seimo frakcijoms. Komisijos pirmininke patvirtinta Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) frakcijos seniūno pavaduotoja Rasa Juknevičienė, pavaduotoju — LDDP frakcijos seniūno pavaduotojas Juozas Bernatoniū.

Lietuviai neturės tiesioginės įtakos naujoji Vokietijos taupymo politika, dėl kurios vokiečiai ketina uždaryti dešimtį savo ambasadų, konsulatų ir kultūros atstovybių. Vokietijos UR viceministras Wolfgang Ischinger pranešė, kad dėl griežtų valstybės biudžeto taupymo reformų grei-

Nuotr.: Nepriklausomybės aikšte surengtoje šventėje Garbės sargybą apėjo Lietuvos Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis ir pasienio policijos vadovas, vyriausiasis komisaras Algimantas Songaila. (Elta)

Lietuvos pasieniečiai susigrąžino savo šventę

Vilnius, birželio 29 d. (Elta) — Pirmą kartą po Nepriklausomybės atkūrimo Lietuvoje minima Pasieniečių diena — birželio 29-oji.

Antradienį šventiniai renginiai vyko Vilniuje, o artimiausiomis dienomis iškilmių laukiama ir kituose miestuose, kur įsikūrę pasienio policijos padaliniai.

Birželio 29-osios rytą pasienio policijos vadovai bei pareigūnai rinkosi Vilniaus arkikatedroje, kur buvo buvę aukojamos š. Mišios bei šventinamos Lazdijų, Pakrančių apsaugos, Šiaulių ir Vilniaus pasienio policijos rinktinių vėliavos.

Vėliau pasieniečių maršparadas žygiavo Gedimino prospektu iki Nepriklausomybės aikštės. Jame dalyvavo minėtų rinktinių vėliavų būriai, Pasienio policijos departamento ir jo padalinių pareigūnai. Tarp svečių — Latvijos, Estijos, Rusijos Federacijos Karaliaučiaus srities, Baltarusijos ir Lenkijos pasienio apsaugos struktūrų vadovai bei reprezentacinis Vidaus reikalų ministerijos pučiamųjų orkestras.

Prieš vidurdienį Nepriklausomybės aikšte prasidėjo šventinis renginys, kurio dalyviai pasveikino Seimo pirmininką Vytautą Landsbergį, linkėjo pasieniečiams sėkmės.

„Siauruku“ vėl riedės traukiniai?

Vilnius, birželio 30 d. (BNS) — Artėjant seniausios Lietuvos geležinkelio šimtmečio paminėjimui, Kultūros ministerija rengiasi paskelbti siaurąjį Lietuvos geležinkelio kultūros paminklų.

Antradienį grupė Kultūros ministerijos darbuotojų, lydimi ministro Arūno Bekšto, užsienio valstybių diplomatai ir žurnalistai lankėsi Panevėžyje, kur jiems buvo pristatyta Lietuvos siaurojo geležinkelio šimtmečio minėjimo programa bei surengta kelionė trijų vagonų traukiniu, vietos gyventojų paprastai vadinamu „siauruku“.

Kultūros ministras Arūnas Bekšta sakė, kad šį geležinkelį galima išsaugoti tik vienintele sąlyga — ji naudojant. „Jo negalima paversti muziejumi, kur negalima paliesti, prieti, pačiupinėti. Atkarpą į šiaurę nuo Panevėžio yra nenaudojama, ir ten akiškai matoma, kaip ji nyksta“, teigė A. Bekšta.

„Siauruku“ vadinamas traukinys (atstumas tarp bėgių yra 75 centimetrai) yra sen-

čiausiai teks uždaryti daugiau kaip 10 diplomatinį atstovybių bei kai kuriuos Goethe instituto centrus užsienyje. Vokietijos ambasados Vilniuje spaudos atašė Carstenas Rupke užtikrina, kad ambasada Vilniuje tikrai nebus uždaryta. (BNS)

saugant valstybės sieną. Rinktinių vadams išeiti vėliavos, taip pat apdovanoti tarnyboje pasižymėjusius pasienio policijos pareigūnus.

Pasieniečių diena buvo minima ir pirmosios nepriklausomybės metais Lietuvoje. Pirmasis pasienio (parubėžinis) pulkas pradėtas formuoti 1920 m. vasario 1 d. 1922 m. sausio 26 d. tuometinis krašto apsaugos ministras Jonas Šimkus pasirašė įsakymą kariuomenei, kuriame įteisinta Pasienio pulko šventė — birželio 29-oji. 1923 m. gegužės 2 d. Ministrų kabineto nutarimu buvo suformuotas pasienio divizija, kurią sudarė 4 pasienio pulkai. Ši divizija buvo pavaldi Vidaus reikalų ministerijai.

Atkurti pasieniečių dienos tradiciją šiemet kovo 31 d. įsakymu nurodė ankstesnysis vidaus reikalų ministras Stasys Šedbaras.

Atkurti pasieniečių dienos tradiciją šiemet kovo 31 d. įsakymu nurodė ankstesnysis vidaus reikalų ministras Stasys Šedbaras.

niausias Lietuvos geležinkelis, kuris prieš 100 metų buvo pastatytas pervaži krovinius. Dabar „siaurukas“ važinėja du kartus per dieną iš Panevėžio iki Anykščių. Iki galinės stotelės Rubikiuose „siaurukas“ važiuoja tik specialiais užsakymais.

Ši siaurojo geležinkelio atkarpą yra išlikusi vienintelė Lietuvoje, o užsienio valstybių ambasadų darbuotojai teigė niekur Europoje nematę tokio traukinuko.

68 kilometrų ilgio siaurojo geležinkelio ruožas nuo Panevėžio iki Rubikių 1996 metais įrašytas į nekilnojamojo kultūros vertybių registro statinių kompleksų ir ansamblių sąrašą. Dabar svarstoma galimybė paskelbti šį geležinkelio ruožą kultūros paminklu.

Panevėžio savivaldybėje surengtoje spaudos konferencijoje Susisiekimo ministerijos vežimų geležinkeliais skyriaus viršininkė Ramutė Bartkevičienė sakė, kad „siaurukas“ niekada nebuvo ir nebus pelningas. Tačiau kultūros ministras A. Bekšta sako nepritaręs šiai nuomonei. „Jis gali būti pelningas. Investicijų daug nereikia. Tai daugiau organizacinės problemos, negu finansinės“, sakė A. Bekšta.

Pasak ministro, „siauruka“ turėtų ateiti privatus kapitalas, o valdiškų institucijų reikalus yra paruošti jo naudojimo sąlygos. (BNS)

Tėvynėje pasižvalgius...

* Valstybės saugumo departamento (VSD) Generalinis direktorius Mečys Laurinkus tikisi, kad šią vasarą bus baigtas įgyvendinti įstatymas dėl KGB veiklos įvertinimo ir buvusių saugumiečių dabartinės veiklos. Šį įstatymą, pripažinusį SSRS KGB nusikaltama organizacija ir apribojantį buvusių saugumiečių teises dirbti strateginiuose Lietuvos objektuose, įgyvendina bendra Lietuvos Gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro bei VSD darbo grupė. Iš darbų jau gauta 160 pranešimų, apie 263 asmenis, buvusius saugumo darbuotojus. 50 iš jų dėl savo teisių užimti pareigas, kaip numatyta įstatyme, kreipsis į administracinį teismą. Keliems asmenims įstatymo apribojimai ne taikytini, tačiau didžioji dalis turės pasitraukti iš užimamų pareigų.

* Premjeras paprašė įvairių institucijų nesikreipti su prašymais skirti lėšų iš Vyriausybės rezervo fondo, nes lėšas ketinama skirstyti itin taupiai ir daug griežčiau. Pasak premjero atstovo spaudai pranešimo, įvairių institucijų prašymai skirti lėšų iš Vyriausybės rezervo fondo „plaukia nenutrukstamu srautu“, tarpininkaujant aukšto rango valstybės pareigūnams. Šių metų pradžioje Vyriausybės rezervo fonde buvo 62,229,000 litų, iš kurių per pirmąjį metų pusmį išleista 45,829,900 litų, t.y. beveik trys ketvirtadaliai. Biudžetinės sandaros įstatymo pakeitimo projekte, kuris turėtų įsigalioti 2000 metais, numatyta, kad ne mažiau kaip 95 proc. fondo lėšų bus naudojama stichinių ir ekologinių nelaimių padariniams likviduoti.

* Ar išsipildys pranašystės, jog artėja Gedimino Vagnoriaus politinės karjeros pabaiga? Pasak „Lietuvos aid“ (06.30), taip kalbama konservatorių partijos kuluaruose, pastaruoju metu šoktelėjus Seimo pirmininko Vytauto Landsbergio politiniam populiarumui. Neoficialiomis žiniomis, liepos mėnesį vyksiančiame partijos suvažiavime gali būti siūloma keisti jos įstatutą ir bandoma pertvarkyti valdybą, kuriai vadovauja buvęs premjeras. Sklinda kalbos, kad, neakivaizdžiai ruošdamas partijos įstatų keitimą, V. Landsbergis nori iš politinės arenos išstumti G. Vagnorių. Vienas konservatorių partijos narys, nenorėjęs skelbti savo pavardės, sakė, jog pagal galimus naujuosius partijos įstatutą bus bandoma be skandalo ir neatreipiant visuomenės dėmesio atsikvėpti neparamų valdybos narių. (Elta)

* Didžioji dauguma Lietuvos gyventojų pasitiki valstybine valiuta, tačiau beveik tokia pat dalis piliečių santaupas linkę kaupti JAV doleriais. Viešosios nuomonės ir rinkos tyrimų studijos „Spinter“ atliktos apklausos duomenimis, valstybine valiuta pasitiki 64,3 proc. Lietuvos gyventojų. Tačiau 58,2 proc. lietuvių mano, kad geriausiai finansines santaupas kaupti doleriais. Taupyti litais ryžtųsi 23,8 proc. apklaustųjų. 66,2 proc. lietuvių piliečių nepirtų lito atsiejimui nuo dolerio, o to norėtų 16 proc. gyventojų. (BNS)

* Didžiausia Lietuvos bendrovė jau antri metai iš eilės lieka naftos perdirbimo įmonė „Mazeikių nafta“, skelbia dienraštis „Verslo žinios“, sudaręs 300 didžiausių įmonių sąrašą. Šios bendrovės 1998 m. pajamos už pardutas prekes ir paslaugas sudarė 2,8 milijardo litų. Antroje vietoje yra AB „Lietuvos energija“, pernai už prekes ir paslaugas gavusi 1,8 mlrd. Lt pajamų. Iš 5-tos į trečią vietą per praėjusius metus pakilo „Lietuvos telekomas“, kurio pajamos sudarė 903 milijonus litų. Penktoji pagal didumą įmonė Ignalinos atominė elektrinė, pernai gavo 733 mln. Lt pajamų. (Elta)

* Konservatorių partijos valdybos pirmininko pavaduotojas Alfonsas Bartkus „šmeižtu“ pavadino žiniasklaidos pranešimą, esą buvęs premjeras Gediminas Vagnorius girtauja iš liudiesio, netekęs valdžios. „Manau, kad prasidėjo išpuoliai prieš Konservatorių partijos valdybos pirmininką Gediminą Vagnorių reiškia ne ką kita, kaip šmeižto kampanija artegant rinkimams“, teigiama A. Bartkaus pareiškime, kurį trečiadienį išplatino konservatorių frakcijos Seime spaudos tarnyba. Eiliniai Seimo rinkimai turėtų įvykti kitų metų rudenį. Pasak A. Bartkaus pareiškimo, išpuoliai „rodo, kad politiniai oponentai Gediminą Vagnorių laiko perspektyviu politiku ir siekia bet kuriomis priemonėmis jam kenkti“. Dienraštis „Lietuvos žinios“, remdamasis neįvardintais šaltiniais, praejusių penktadienį pranešė, esą „G. Vagnorius skausmą dėl kritimo iš politinio olimpo skandina taurele je“. (BNS)

* Valstybinės mokesčių inspekcijos prie ministerijos Vidinio audito skyriuje pradės veikti pasitikėjimo telefonas, kuriuo paskambinę piliečiai galės pranešti centriniam Lietuvos mokesčių administratoriui apie mokesčių įstatymų pažeidimus bei mokesčių inspekcijai pareigūnų piktnaudžiavimus. Pasitikėjimo linija veiks visą parą.

* Šveicarija nesutinka leisti Lietuvos vežėjams krovinius į Italiją tranzitu per savo teritoriją gabenti automobilius, kurių bendras svoris didesnis nei 20 tonų. Šveicarijos vyriausybė labai stropiai rūpinasi savo krašto ekologine būkle. Alpių kalnų gamta, todėl nenori didelių krovinių transporto srautų.

* Vieno iš Vilniaus muziejų naktinis sargas Gintaras Liaugminas gavo pasiūlymą dainuoti operos spektakliuose Suomijoje ir Švedijoje. Anksčiau G. Liaugminas yra dainavęs profesionalioje scenoje Vokietijoje ir keturis sykius — Vilniaus operos ir baleto teatre. „Jeigu kas dabar man pasiūlytų pastovų dainininko darbą, sutikčiau gyventi ir dirbti nors ir Afrikoje“, sakė G. Liaugminas „Respublikai“ (06.29). (Elta)

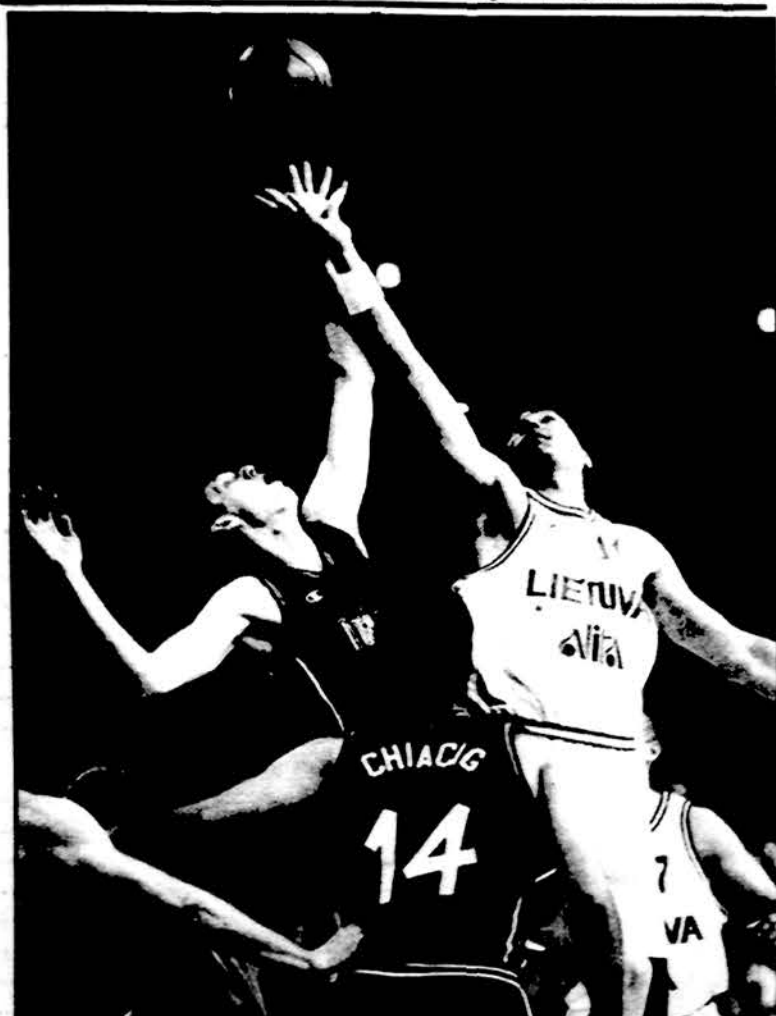
KALENDORIUS

Liepos 1 d.: Pal. Jušperio Seras, Gandratas, Julijus, Julius, Liepa, Tautrimas, Tautrite.

Liepos 2 d.: Gantautė, Jotvingas, Lengvenis, Marjonas, Napoleonas, Procesas, Rustenis.

Nuotr.: [Vilni] atvykusius Didžiojo tūkstantmečio žygio (Great Millennium Peace Ride) dalyvius iš Lenkijos, Peru, Italijos, Kroatijos, Vokietijos, Meksikos ir Lietuvos antradienį prie prezidentūros pasveikino Lietuvos valstybės vadovas Valdas Adamkus. „Taikos ambasadoriais“ pavadinęs į sostinę atvažiuojančius dviratininkus, palinkėjęs sėkmės tolimesnėse kelionėse, prezidentas pasirašė 40-ties metrų ilgio Taikos juostelę, kurią dviratininkai duoda pasirašyti visų pasaulio valstybių geros valios žmonėms. (Elta)

Akimirka iš Le Mans, Prancūzijoje, XXXI Europos krepšinio pirmenybių. Rungtynėse Italija — Lietuva dėl kamuolio kovoja Arvydas Sabonis ir italas Gregor Fucka. Rungtynės 74:62 laimėjo Lietuva. Eltos nuotrauka.

Į PARYŽIŲ — KOVOTI DĖL MEDALIŲ

REMIGIJUS GAŠKA

„Draugo“ spec. korespondentas Paryžiuje

Krepšinio mėgėjų dėmesys krypsta į Prancūzijos sostinę, kur liepos 1 dieną prasideda baigiamosios Europos Krepšinio pirmenybių — Eurobasket 99 — rungtynės. Į Paryžių atskrenda aštuonis geriausias, ir kartu laimingiausios Senojo Žemyno rinktinės. Džiugu konstatuoti, kad Lietuva yra jų tarpe. Be Lietuvos, dalyvauja Vokietija, Prancūzija, Ispanija, Italija, Jugoslavija, Turkija ir Rusija. Per pastarąsias dešimt dienų Prancūzijoje vyko atrankos rungtynės, kuriose iš 16 geriausių Europos rinkinių turėjo būti atsijota aštuonios. Tas atsijimo procesas vyko net keturiuose Prancūzijos miestuose. Lietuva iškart žaidė Dijone (taip, tai garstyčių sostinė) ir Le Mans. Šiuos procesus Lietuva baigė gan sėkmingai, iš šešių susitikimų laimėjusi penkis. Vienintelis minusas buvo gautas prieš tik šiaip sau žaidžiusią Čekiją (62:78). Ačiū Dieviui, tai buvo pirmosios Lietuvos rungtynės, nes po to dar buvo progos reikalus atstatyti į tinkamą vagą. Kas atsitiko Lietuvai žaidžiant prieš Čekiją, tai buvo tikras siaubas. Nesisekė niekam. Net ir tokie žaidėjai kaip Sabonis ar Karnišovas atrodė kaip gimnazistai... O priežastį ieškoti toli nereikia. Mat keturias dienas prieš tai įvykusiame draugiškame turnyre Lietuva, po labai gražiai sužaistų rungtynių, nugalėjo dabartinį pasaulio meistrai — Jugoslaviją 78:77. O tas laimėjimas lietuviams „lėjo į galvą“. Atrodė, kad Lietuva skrenda į Prancūziją tik medalių pasiimti... „Jeigu mes nugalėjome Jugoslaviją, tai kas ta Čekija? Ją ir kepurėmis užmetysime...“ Atrodė, buvo tokia Lietuvos krepšinininkų savijauta. O su puikybės toli nenuėisi. Taip ir buvo. Lietuvos krepšinininkai gavo šaltą dušą iš silpnutes Čekijos. Atrodė, tas dušas Lietuvą pažadino iš miego, nes po to vykusiose rungtynėse prieš daug stipresnius varžovus mūsiškiai jau geriau ir geriau žaidė. Jau kitą dieną nugalėjo Vokietiją 84:74, po to Graikiją 82:64, toliau Turkiją 74:48, Kroatiją 91:75 ir geriausiai (iki šiol sužaistose

rungtynėse, Italija — 74:62)

Laimė, nelaimė, sėkmė ir nesėkmė

Lietuvos nesėkmė prieš Čekiją nebuvo vienintelis siurprizas šiose atrankos varžybose. Gal didžiausią staigmeną pateikė Kroatija labai labai jai nelauktai pralaimėjusi vidutiniškai Vokietijai net 85:102 rezultatu. Dieną prieš tai kroatiai kovėsi kaip liūtai prieš Lietuvą. Pirmame kėlinyje Chicago Bulls Tony Kukoc buvo sunkiai sulaukiamas. Bet antrame kėlinyje ir Kukoc, ir visa jų rinktinė atidavė viską ir pavargo. Taigi kitą dieną žaisdami prieš vokiečius, kroatiai buvo neatpažįstami. Su šiuo pralaimėjimu jiems ir į Sidnėjaus olimpiadą kelias jau užkirstas. Šiaip jau Kroatija yra gana stipri komanda ir normaliose sąlygose turėtų laimėti keturias iš penkių prieš Vokietiją žaistų rungtynių.

Prie nelaimingųjų taktų prisikiti ir gerą Slovėnijos rinktinę. Paskutinėse trejose rungtynėse 3-5 minutėms likus iki rungtynių galo jie pirmavo. Tačiau... prieš Izraelį pralose vienu tašku, prieš Jugoslaviją ir Prancūziją — penkiais. Šie pralaimėjimai ir privertė Slovėniją skristi atgal į Liublijaną... Mūsų skaitytojams gal įdomus faktas, kad Slovėnija — tai vienintelė Europos rinktinė, nusikopijavusi mūsų rinktinės žalią uniformos spalvą...

O pati nelaimingiausia šiose Europos pirmenybėse tapo Graikijos rinktinė. Visad pretenduojanti į Europos geriausių komandų penketuką, čia, Prancūzijoje, pralose tris pirmąsias rungtynes (prieš Lietuvą, Vokietiją ir Čekiją) buvo priversta nuleistom galvą grįžti namo.

Prie laimingųjų reiktų prisikirti Vokietijos rinktinę. Gavusi pylos nuo Italijos (21 taškas), Lietuvos ir Turkijos, ji tik per plauką pateko į Paryžių. Bet čia jai geros ateities

LIETUVIŲ TELKINIAI

DETROIT, MI

ISLEISTUVIŲ PIETŪS
LIETUVOS VYČIŲ
VEIKĖJUI ROBERT
BORIS

Sekmadienį, birželio 27 d., Šv. Antano parapijos salėje, Detroit, MI, įvyko Robert Boris atsisveikinimo pietūs/isleistuvės. Dalyvauti šiame pagerbime iš arti ir toli atvyko daugiau negu 120 svečių. Robertas Boris, žymus Lietuvos Vycių veikėjas — Garbės narys, buvęs centro valdybos pirmininkas, 102 kuopos pirminkas, ir svarbiausia „Pagalba Lietuvai“ įkūrėjas ir direktorių tarybos pirmininkas. Š. m. liepos 1 d. R. Boris išvyksta iš Michigan valstijos nuolatiniam apsigyvenimui saulėtoje Marco Island, Florida.

Lietuvos Vycių 102 kuopos nariai ir muzikantai Juozas Aukštikalnis ir Jonas Stanievičius, gražiai papuoštoje salėje linksma muzika sveikino

nebepragnozuojama. Pirmosiose rungtynėse ji susitiks su Jugoslavija ir galimybės tikrai mažos.

O kas gi laimės
Paryžiuje?

Kaip patyrėme iš Lietuvos — Čekijos rungtynių baigimės, prognozuoti labai pavojinga. Bet pasvajoti galima. Iš šių aštuonių komandų Paryžiuje šešios geriausios užtikrina sau vietą kitais metais vykti į Sidnėjaus olimpiadą. Taigi, jei laimi pirmąsias rungtynes, tai jau bilietą turi. Kitas dvi spręš kovos tarp pirmąsias rungtynes pralaimėjusių. Ketvirtadienį Lietuva žaidžia su Ispanija, Prancūzija — prieš Turkiją, Italija — su Rusija, ir, kaip minėjome, Vokietija — prieš Jugoslaviją. Atrodytų, kad į pusfinalius turėtų patekti juoslovai, rusai, prancūzai ir lietuviai. Prancūzams namuose su savo publika prieš turkus turėtų būti lengva duona. Taip pat ir juoslovams Vokietija neatrodo, kad pajęs tinkamai atsispirti. Gal nebūsime per daug savanaudžiai, geisdami Lietuvos pergalės prieš Ispaniją, bet faktai, atrodo, yra mūsų pusėje. Prieš mėnesį Lietuvos rinktinė svečiavosi Ispanijoje ir sužaidė dvi rungtynes su ispanais. Pirmąsias pralose rezultatu 84:87, o po to atsirevanšavo, laimėdami 81:70. Turime pasitebėti, kad abejos rungtynės buvo žaistos be Arvydo Sabonio, kuris tuo metu po savo sunkių kovų NBA keliavo iš Portlando į Vilnių. O Lietuvos rinktinė be Sabonio, tai kaip vengriškas gulišas be papirkos... Jo buvimas Lietuvos rinktinėje ją sustiprina bent 20 procentų.

Sunkiausia prognozuoti būtų italų-rusų susitikimus. Abi pirmos klasės komandos ir laimėjimas gali pakrypti į bet kokią pusę. Mūsų nuomone, laimėti turėtų rusai. Lietuvai pralaimėjus prieš ispanus, pusfinalyje jos laukia Prancūzijos rinktinė. Namuose — tai kietas riešutas. Bet lietuviai yra sėkmingai žaidę ir laimėję prieš graikus Atėnuose, prieš rusus Maskvoje... Taigi galutinė prognozė finalui būtų Lietuva — Jugoslavija. Tik neimkime šias prognozes už garantiją ar tikrą pinigą, nes, kaip sakoma — kamuolys apskritas ir kur nuriėdės nevisad aišku...

Lietuvai pralaimėjus prieš ispanus, pusfinalyje jos laukia Prancūzijos rinktinė. Namuose — tai kietas riešutas. Bet lietuviai yra sėkmingai žaidę ir laimėję prieš graikus Atėnuose, prieš rusus Maskvoje... Taigi galutinė prognozė finalui būtų Lietuva — Jugoslavija. Tik neimkime šias prognozes už garantiją ar tikrą pinigą, nes, kaip sakoma — kamuolys apskritas ir kur nuriėdės nevisad aišku...

Bet Lietuvos rinktinėi galime palinkėti sėkmės. Spaudžiamė nykščius ir pasitikime mūsų vyrų darbą.

susirinkusius Salėje kabejo Mykolo Abariaus sukurtas didžiulis plakatas su įrašu: „Good bye and farewell, Robert Boris, God bless you ir laimingos kelionės“. Šis įrašas reiškė visų dalyvių mintis. Ilgametis draugas, Lietuvos Vycių kuopos dvasios vadas ir buvęs Šv. Antano parapijos klebonas kun. J. Walter Stanievičius rengėjų vardu pasveikino atsilankiusius ir pravedė atsisveikinimo programą. Maldą prieš vaikus sukalbėjo kun. Alfonsas Babonas. Kun. Stanievičius pakvietė dalyvius pasveikinti pagerbiamąjį šampano tostu.

Po vaišių kun. J. Walter Stanievičius apibūdino Roberto Boris gyvenimą ir jo įtaką lietuvių, katalikų ir Šv. Antano parapijos gyvenime.

Išvykstančiam Robert Boris dėkojo Šv. Antano parapijos tarybos vardu — Yolanda Zaprackienė, BALFo vardu — pirmininkas kun. Alfonsas Babonas, „Lietuviškų melodijų“ radijo programos vardu — vedėjas Antanas Zaprackas, Lietuvos Vycių vietinių kuopų vardu: 102 kuopos — Ricardas Strakšys, 79 kuopos — Margaret Dapkus ir 139 kuopos — Lillian Petravičius, o „Pagalba Lietuvai“ — pirmininkė Regina Juškaitė-Švobienė. Rastiški sveikinimai gauti iš Lietuvos Vycių centro valdybos pirmininko Jono Mankaus, Vidurio centro rajono pirmininkės Pranciškos Petkuvienės, Vidurio Amerikos apskrities — Robert A. Martin, Jr., „Gintaro“ apygardos valdybos ir narių „Vytis“ žurnalo redaktorės — Marytes Abbott, Lietuvos Šaulių sąjungos išvičioje vado Mykolo Abariaus, Detroito Lietuvių organizacijų centro (DLOC) pirmininko adv. Kęstutio Miškinio, Šv. Antano parapijos altoriaus draugijos pirmininkės — Josephine Janulate, „Amerikos lietuvių balso“ radijo programos redaktoriaus — Kazio Gogelio, Detroito „Gabijs“ ir „Baltijos“ skautų turtų — Danguolės Jurgutienės, Detroito ateitininkų vardu — Pranas Zaranka, Regina Juškaitė-Švobienė įteikė R. Boris visų organizacijų sveikinimų knygą.

Muz. Stasys Slizys buvo pakviestas Roberto Boris malonumui pravesti bendrą dainavimą. Dalyviai džiaugėsi dainuodami gražias ir jautrias dainas. Buvo padainuota „Ar tu žinai, mielas broli“, „Ažuolai žaliuos, žemėj Lietuvos“, „Lietuva brangi“ ir „Valio, ilgiausių metų“.

Dalyvių „Pagalba Lietuvai“ ir 102 kuopos rengėjų vardu, Aldona Bunikiene ir Regina Juškaitė-Švobienė įteikė R. Boris — piniginę dovaną ir dovanos sertifikatą (iš knygų ir įrašų kasečių parduotuvės).

Po to Robert Boris papasakojo apie „Pagalba Lietuvai“ dabartinę veiklą. Jau 70-sis 40 metų ilgio talpintuvas pasiūstas Lietuvon. Šiame talpintuve siunčiama įvairūs antibiotikai ir negendantis maistas. Jis apibūdino ir klierikų išsionijimą. Jau 26-ta klierikų stipendija apmokėta. Gaunama aukų. R. Boris padėkojo visiems už įteiktą nuolatinę paramą, per šiuos devynerius metus. Viena vyte paaugojo net 325 South Pacific akcijų, kurių vertė siekia daugiau negu 165,000 dol. Prašė ir toliau remti, pabrėždamas, kad mūsų pagalba ir parama visomet yra ir bus reikalinga ir įvertinama. Padėkojo už nuširdų jo pagerbimą ir šaunias isleistuves.

Pagerbimą „isleistuves ruošė „Pagalba Lietuvai“ valdyba iš Lietuvos Vycių 102 kuopa.

Sėkmės ateityje, Robert Boris, ir iki pasimatymo sauletoje Floridoje, taria Detroito lietuvių telkinys!

Regina Juškaitė-Švobienė

DAYTONA BEACH, FL

PRISIMINĖME BIRŽELIO TRAGEDIJĄ

1941 m. birželio 14-oji — lietuvių tautos tragedija. Pirmieji žmogūdių okupantų suautėjimai, pradėti tauriausiu Lietuvos sūnų ir dukrų tremimais į Sibiro amžiams išlikus gyvi, primenantys skausmą pergyvenimus.

Okupacijos laikais lietuvis negalėjo to skausmo viešai išsakyti, nes būtų tuoj pat sunaikintas. Tik Lietuvai nepriklausomybė atkūrus, ši diena Lietuvos tautos minima. Išėvija birželio mėnesį visuomet prisimindavo. Po pirmojo birželio dramų, vėlesnės okupacijos laikais okupantas vežimais vykdė keliolika kartų, ir per tą laiką Sibiran buvo ištremtas bene trečdalis tautai. Tačiau tauta nepalūžo, kovojo partizanai, pogrindininkai ir daug taurių tėvynainių, siekdami laisvės ir nepriklausomybės. Kova buvo prasminga, laimėjimas pasiektas, dabar dirbkime, kad laisva tauta išliktų amžinai.

Ir vaikai padeda paruošti Neringos stovyklą vasarai! Neringos tautos savaitgalis vyko gegužės 21-23 d., i. j. suvažiuoju nuotaikingi ir darbingi vaikai, tėveliai ir vaikai. Smagiai, „neringietiška“ nusiteikę, tartininkai dazė, valė ir dirbo bendro remonto darbus. Neringa dėkoja visiems savai padėjėjams! Nuotraukoje: Jonas Bielkevičius ir Vytas Pakštas.

Nuotr. L. Kulblienė

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL, and additional mailing offices. Subscription Rate: \$100.00. Foreign countries \$115.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Matindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiučiam. Prie pavardės ir adreso, siųdami laikraštį patvirtime, iki kada prenumerata galioja.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš šaltos.			
	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$100.00	\$60.00	\$38.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$115.00	\$65.00	\$45.00
Tik šaltadienio laida:			
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užsienietis Lietuva:			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Reguliariu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šaltadienio laida oro paštu	\$160.00	\$85.00	
Tik šaltadienio laida reguliariu paštu	\$65.00		

Vyriausias redaktorius — Danutė Bindokienė
Administratorius — Valentinas Krumplo
Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis
• Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šaltadieniais nedirba.
• Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šaltadieniais nedirba.
• Redakcija už skelbimų turinį nesusako. Skelbimų kainos skelbiamos, gavus prašymą, k. n. n. skelbti.
• Redakcija straipsnius taisyti savo nuostoria. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasiūlyti kopiją.

Negausius Daytona Beach, FL, lietuvių telkinys taip pat, nors ir kukliai, bet jautriai paminėjo birželio įvykius. Birželio 13 d. Prince of Peace bažnyčioje (Ormond Beach, FL) įvyko pamaldos, kur šv. Mišias aukojo kun. Ricardas Grasso, savo pamokslu prisimindamas lietuvių tautos ryžtą, okupantų skriaudas. Prisiminė ir Tėvo dieną, paryškindamas šeimos galvos atsakomybę už šeimos auklėjimą.

Pamaldas praturtino gražios „Sietyno“ giesmės, tai progai parinktos. Choriui vadovauja muz. Antanas Skridulis. Šv. Mišių skaitymus ir patirtinę tikinčiųjų maldą skaitė Kazimieras Barūnas. Pamaldos teikė dvasinio susikauptimo ir kiekvienas apmąstė tėvynės ištrėnimus.

Tuoju po pamaldų mokyklos salėje minėjimas buvo tęsiamas. Minėjimą pradėjo Daytona Beach LB apylinkės pirmininkė Birutė Kožienė, šio minėjimo rengėja. Ji labai trumpu, bet jautriu žodžiu išsakė šios dienos reikšmę, priminė išvežimus, vaikūčių, senelių šauksmą iš užkaltų vagonų ir tautos liūdesį. Po to kalbėti jį pakvietė Aldona Varkalienė, Sibiro tremtinė. Trylikos metų mergaitė su tėvais buvo išvežta 1948 m. Prelegentė pasakojo savo išgyvenimus lageriuose. Ji mokėsi muzikos, organizavo chorą, mokė dainų, o tremtiniai mylėjo dainą ir giesmę. Dainų ir giesmių žodžiai palaikė tautinį gyvastingumą, ugdė meilę Lietuvai. Jos pasakojimas — tai daugiau jos paties pergyvenimai.

Po paskaitos Valytė Skridulienė padėkdamas V. Miškinio labai jautrų, išvežimus liečiantį eilėraštį, kas labai tiko šiam minėjimui.

Pirmininkė Birutė Kožienė padėkojo muz. A. Skriduliui, chorui „Sietynui“ už giedojimą bažnyčioje, kun. R. Grasso už gražias pamaldas, V. Skriduliui už eilėraštį ir A. Varkalienėi už įspūdių iš Sibiro gyvenimo pasakojimą. Po to dalyviai buvo pavaisinti sūriu, vynu, kavute, saldumynais.

Tenka pasidžiaugti, kad Daytona Beach LB apylinkės darbščioji valdyba ir pirmininkė Birutė Kožienė šiame telkinyje palaiko gyvą veiklą, suruošia minėjimus, renginius ir net dirbs vasaros metu, neatostogaus.

Be to, norime priminti, kad LB apylinkės tradiciniai pabėdravimo pietūs Homers restorane įvyks liepos 7 d. Pietų metu paprastai kas nors įdomiai pakalba. Malonu pasitebėti, kad į pietus susirenka dar nemažai tėvynainių, gražiai pabendrauja.

Jurgis Janušaitis

• Kovotojai už gyvulių teises protestuoja prieš bitelių naudojimą bandymuose suskinti nesproguojamas minas. Jie teigia, kad bitelėms neprivaloma „karinė prievolė“ nes jos neturi JAV pilietybės. (N. Review)

• Aplkausose 60% gyventojų nesutinka su pasiūlymu, 2001 metais padvigubinti prezidento algą. (Nat. Review)

• 2000 metai Lietuvoje paskelbti Jaunimo metais. Tokį nutarimą Seimas priėmė antradienį, atsisveikdamas į Lietuvos nevyriausybinių jaunimo organizacijų kreipimąsi. Seimas pasiūlė vyriausybei, taip pat miestų ir rajonų savivaldybėms, bendradarbiaujant su jaunimo organizacijomis, parengti Jaunimo metų minėjimo programą bei numatyti lėšas jai įgyvendinti. (Elta)

EUGENE C. DECKER, D.O., P.C.
4847 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwest un-to diplomu, lietuviams sutvarkys dantis už priemamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai. Susitarimai (kalbėti anglų kalba).
Tel. 708-422-8260

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9625 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

EDMUNDAS VIZNAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidurinė ligų gydymas
Kaltama lietuviškai
6918 W. Archer Ave., Suite 516
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9885
Valandos pagal susitarimą

DANTŲ GYDYTOJAS
TOMAS ŽUBINAS, D.D.S.
Fairview Dental Care
6317 Fairview, Ste. 6
Westmont, IL 60559
630-988-0884
Valandos pagal susitarimą
Gydytojas kalba lietuviškai

ARAS ŽLOBA, M.D.
INDRE RUDAITIS, O.D.
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
1020 E. Ogden Ave., Suite 310
Naperville, IL 60563
Tel. (630) 627-0980
3825 Highland Ave.,
Tower 1, Suite 3 C
Downers Grove, IL 60515
Tel. (630) 436-0120

LINAS SIDRYS, M.D.
Akų ligos / Chirurģija
9830 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
Tel. 708-636-6822
4149 W. 63rd St.
Tel. 773-735-7709

LIETUVOS TUKSTANTMETIS IR VASARIO ŠEŠIOLIKTOJI

PROF. EDVARDAS GUDAVIČIUS

(Tęsinys)

XIX a. palikimas buvo pirmasis pasaulinis karas. Imperijos savo imperiniais metodais sprendė viso pasaulio perdalijimo klausimą. Pirmą kartą žmonijos istorijoje valstybė galėjo išmaitinti, apginkluoti, permesti geležinkeliais ir suvaryti į apskaus milijonus žmonių, po to išlaikyti juos šiuose apkausose kelis metus. Pirmą kartą žmogaus protas įdiegė šiame apkausų voratinklyje pramoninę masinio žudymo industriją. Pasaulinį karą parengė ir suplanavo kabinatinė imperijų politika. Pilką „patrankų mėšą“ vedė karininkų karo kasta, didesnėje imperijų dalyje išsiskirdama savo kilmę. Po sėkmingų operacijų kilmingieji generolai rengdavo šiem karininkams puotą, atitraukdami juos nuo tiesioginio darbo ir tuo pasmerkdamai alkanus kareivius papildomiems chaoso vargams. Visa tai visados būdavo seniau, visa tai vyko dar ir dabar. Nepriklausomos Lietuvos lietuvių novelistika ir latvių tapatybės išimtiniais kūrinių pavidavo tai, ką jautė šių tautų žmonės, carinio stratego Michailo Dragomirovo žodžiais tariant, paversti „šventąja gyvulių pilkuma“, o nemirtingas šveikas palaidojo imperijų idealus neatremiamą puotą. Ir turbūt dėsninga, kad tokia kandi imperijų politikos satyra gimė kaip tik Vidurio Europoje. Ji buvo tas karštasis taškas, kuriame tautų apsisprendimo principas, išreikštas Jungtinių Amerikos Valstijų Nepriklausomybės deklaracija, tapo viso regiono būtine programa.

Lietuvių tautos raidos žymės

Ši programa žymėjo ir moderniosios lietuvių tautos raidą. Dešimtmetis po spaudos draudimo panaikinimo išsiskyrė itin sparcia ir visapusiška pažanga. Prasidėjęs karas sutrukdė Lietuvos autonomijos projekto svarstymą Rusijos valstybės dūmėje, bet ir naujieji okupantai, pergalin-gajai kaizerio kariuomenei įstrigus frontuose, buvo priversti pradėti derybas dėl Lietuvos ateities su jos atstovais. Imperijos išsikvepė. Net demokratines Prancūzijos „tigrui“ Georges Clemenceau teko griebtis kraštutinių priemonių, sušaudant atsisakančius eiti į frontą pulkų kas dešimtąjį kareivį. Aklosios Fortūnos

svarstyklį lėkštę persvėrė galiausiai Naujojo pasaulio valstybės, greta mažutės Šveicarijos, išugdžiusios pilietiškausia visuomenę žmonijos istorijoje, įsikūsimas. 1918 m. pradžioje buvo paskelbti Thomas Woodrow Wilson 14 punktų, išdėstę naujas, labiau atitinkančias pasiektus žmonių santykių poslinkius, nuostatas. Šie punktai numatė suteikti nepriklausomybę tik Lenkijai, bet tuo buvo pralaužti ledai, šalinant ir kitas imperijų politikos pasekmes. Karo baigtis, lėmusi Vidurio Europą pasidalinusių imperijų galą, šią nuolaidą tautų apsisprendimui pavertė grandinine reakcija. Kaip Netimero krikštas užbaigia atsi-randancios Vidurio Europos valdovų ir vadų krikštų seką, kaip Strasburgo Šv. Petro bažnyčios freska XIV-XV a. sandūroje užfiksuoja Lietuvą Europos tautų žygyje prie Kristaus kryžiaus, taip Vasario 16-osios Aktas įsijungia į politiška atgimstancios Vidurio Europos šalių nepriklausomybės deklaraciją gretą.

Gležna ir trapi lietuvių tautos struktūra

Mes kalbame apie moderniąją lietuvių tautą XX a. pradžioje. Iš tikrųjų galime nurodyti tokio lygio ir tokios struktūros požymius. Bet šie požymiai kartu parodo, kokia dar gležna buvo toji struktūra. Negausi lietuvių inteligentija pacioje Lietuvoje buvo prare-tinta, jos daliai nuo karo pasitraukus į Rusiją. Žmonės, sudarę Lietuvos Tarybą ir skelbiančius nepriklausomybę nepalankiomis sąlygomis, turėjo tai deklaruoti labai apgalvotai, suderindami priešingos prasmės pažiūras ir pajungdami juos visiškai tautos suver-numo ir neapriboto valstybingumo idėjai. Jie žinojo darą nepaprastai atsakingą žingsnį, žymintį bei lemiantį tolesnį įvykių raidą ir tuo pačiu istorinį Lietuvos likimą. Jie buvo tik atsitiktiniai, neturintys patyrimo politikai, kurių išsilavinimas nedaug teatitiko valstybės veikėjų kvalifikaciją. Ekspertai jų nekonsultavo, jie turėjo patys surasti reikiamus žodžius ir išsireikškimus, lemsiančius skelbiamo politinės manifestacijos akto veiksmingumą, svorį ir iš to išplaukiančią galią. Ir jie tuos žodžius surado.

1789 m. Žmogaus ir piliečio teisių deklaraciją sudarė 17

Tryliktoji Baltijos valstybių studentų dainų ir šokių šventė „Gaudeamus“ vyko Vilniuje, Vingio parke. Dalyvavo apie 5,000 dalyvių ir 40 dirigentų iš Lietuvos, Latvijos Estijos; pasibaigė birželio 27 d. Nuotr. Eltos

straipsnių. T. W. Wilson 14 punktų skaičių nusako pats jų pavadinimas. Daug postulatų išvardija ir 1776 m. Jungtinių Amerikos Valstijų Nepriklausomybės deklaracija. Vasario 16-sios Aktas telpa viename puslapyje, kurio beveik pusė skirta parašams, o iš keturių teksto pastraipų Lietuvos valstybingumo dispozicijai skirtos tik dvi. Abi šios pastraipos išreiškiamos tik vienu sakiniu. Leisiu sau šias pastraipas čia pacituoti:

„Lietuvos Taryba, kaip vienintelė lietuvių tautos atstovybė, remdamos pripažintą tautų apsisprendimo teisę ir lietuvių Vilniaus konferencijos nutarimu rugsejo mėn. 18-23 d. 1917 metais, skelbia atstatanti nepriklausomą demokratineis pamatais sutvarkytą Lietuvos valstybę su sostine Vilniuje ir tą valstybę atskirianti nuo visų valstybių ryšių, kurie yra buvę su kitomis tautomis.“

Drauge Lietuvos taryba pareiškia, kad Lietuvos valstybės pamatus ir jos santykius su kitomis valstybėmis privalo galutinai nustatyti kiek galima greičiau sušauktas steigiamasis seimas, demokratinio būdu visų jos gyventojų išrinktas“.

Ko Vasario 16-osios Aktas nepasako

Vertinant politines deklaracijas, paprastai žiūrima į tai, ką jomis reikėjo pasakyti ir kas buvo pasakyta. Pradėti analizuoti Vasario 16-osios Aktą reikia priešingai: ieškant to, ko jis nepasako. Jaunos moderniosios lietuvių tautos savimonė rėmėsi dviem principais – tautų apsisprendimo teise ir priešunijinio Lietuvos valstybingumo istorine tradicija. Vasario 16-osios Akto dispozicijoje ne pastraipos skirtos šiem principams, o pastarieji

skiriami pastraipoms, t. y. kiekviena jų šiais principais remiasi, bet tai daroma kita plotme. Kitaip sakant, principai išreiškiami taikliai, kiek galima daugiau pritaikant jų išraišką esamai situacijai, konkretizuojant jų galiojamą tiek šiam momentui, tiek ir ateities perspektyvai. Tokį elgesį diktavo istorinė Lietuvos specifika ir Lietuvos Taryba tai puikiai suprato. Ji orientavosi ne į kažkiek žinomą unijinį, o į pasaulio pamirštą ankstyvąją Lietuvos valstybingumą. Bet pasaulis pastarojo priminimą laikė tik naftalinu atsiduodančia iliuzija. Trumpai ir koncentruotai išreiškianti prancūzų visuomenės požiūrį, mažoji Larousse enciklopedija (1906 m. leidimas) Lietuvą apibūdina, kaip Rusijos aneksuotos senosios Lenkijos provinciją. O 1926 m. išleista ta pati enciklopedija tokia perspektyva nušviečia jau egzistuojančią Lietuvos valstybės istoriją.

Tuo tarpu, aprašant Lenkiją, Lietuvos valstybingumas nurodomas, paminint Jogailos tapimą Lenkijos karaliumi. Štai šitaip pasaulio suvokiamą senąją Lietuvos valstybingumą turėjo įvertinti Vasario 16-sios Akto signatarai. Jis buvo ir atrama, ir pantičiai naujamam Lietuvos valstybingumui. Apsisprendimo teisę šiuo atveju galėjo būti panaudota ir prieš lietuvių, lenkų veikėjai jau dirbo šia linkme. Signatarai šį painų mazgą atrišo dviem formuluočiais. Aktas skelbė, kad nepriklausoma valstybė atkuriamą (atstatoma), ir kartu buvo nurodoma, jog ji „atskiriama nuo visų valstybių ryšių, kurie yra buvę su kitomis tautomis“. Pastaroji formulė grynė Lietuvą ir nuo Vokietijos pretenzijų, galėjusių sekti iš 1917 m. gruodžio 11 d. susitarimo. Taip buvo įvertinta praeitis,

dabartis ir ateitis, taikant tautų apsisprendimo principą. Bendriausią valstybingumo ir apsisprendimo dermės principą skelbė valstybės atkūrimas demokratiniais pagrindais (pamatais), o šiai trafaletinei deklaracijai konkretų turinį suteikė nurodymas, kad patį valstybės struktūros ir jos ryšių pobūdį turės nustatyti demokratiškai išrinktas steigiamasis seimas. Vasario 16-sios Akte nekalbama apie valstybės sienas, bet yra aki-

vaizdu, kad jos turėjo atitikti lietuvių etninę teritoriją. Tačiau ši teritorija nebuvo vienalytė, juo labiau apie vienalytiškumą nebuvo galima kalbėti, siekiant bent minimalių istorinės Lietuvos ribų. Apie Vilnių Akte užsiminta ne šiaip sau; jo būtinai reikėjo, norint pasiremti Lietuvos valstybės istoriškumo argumentu. Visų gyventojų išrinkto Steigiamojo Seimo lemiamas balsas vienu metu turėjo išspręsti ir lietuvių tautinės valstybės, ir tautinių mažumų gyvavimo teisių klausimą. Demokratijos šūdas savo tautines problemas dangstė ir imperijos. Lietuvos valstybingumo Aktas nurodė, kad ši problema turi būti sprendžiama ne daugiatautės didvalstybės, o tautinės valstybės mastu, nepaverčiant tautų tautinėmis mažumomis ir suteikiant kiekvienai tautai galimybę turėti savo namus, neverčiant jos gyventi valdančiosios tautos komendanto prižiūrimame tautų bendrabutyje.

Šis signatarų sprendimas ypač reikšmingas, nes stumiamas iš žmonijos istorijos kabinatinė politika labai greitai suskato savaip pasinaudoti tautų apsisprendimo idėja. Savo metu Berlyno kongrese Otto Bismarckas piktinosi, kad kažkokių Padunojo aviganių reikalai sutrukdė jam pasinaudoti geriausiu atostogų laiku.

(Bus daugiau)

Prezidentas taiso savo įvaizdį

JAV prezidentas, taikos procesą Jugoslavijoje pagaliau įstūmęs į daugmaž pastovesnes vėžes, vėl dėmesį nukreipė į savo krašto vidaus reikalus, ypač demokratų partijos ir, žinoma, savo paties įvaizdžio pašviesinimą. Kad ir kažin kaip nenoriai, Bill Clinton turės savo vietą užleisti kitam prezidentui, nes jo kadencija eina prie pabaigos. Jau pradėdama kaskart garsiau kalbėti apie būsimuosius prezidento rinkimus, o Demokratų partijos labiausiai remiamas kandidatas, dabartinis viceprezidentas Al Gore — ir pati partija — jokių būdu negali atsisakyti tamsių dmių, kuriomis visus aptaškė šio prezidento nemoralus elgesys ir jo pasekmės.

Vienas didžiausių Amerikos gyventojų rūpesčių šiuo metu yra socialinės rūpybos pensijos ir jos teikiamos sveikatos apdraudos (Medicare) likimas. Kadangi tikrai išpūdinga Amerikos piliečių dalis, vadinamieji „pokario vaikai“, artėja prie pensijos amžiaus (tvirtinama, kad per ateinančius 30 metų žmonių, sulaukusių 65 m. amžiaus, skaičius Amerikoje padvigubės), galimas „Social Security“ pensijų apkarpymas arba visiškai dingimas, išsibaigus tam skirtiems pinigams, yra labai opi tema. Tiek prezidentas, tiek Atstovų rūmai ir Senatas apie tai kalba ypač atsargiai, nes abiem partijom svarbu — galbūt ne tiek šio krašto pensininkų, kiek jų pačių ateitis, žinant, kad ant „Social Security“ pamatų stovi ir tam tikros dalies balsuotojų palankumas.

Tą suprato ir dabartinis prezidentas, įjoges į Baltuosius rūmus pažadų, kad išsaugos savo piliečių sveikatos apdraudą, arklukui. Jis tikisi tuo pačiu arklukui ir iš Vašingtono išeiti, dėl to birželio 29 d. pateikė planą, kaip išlaikyti Medicare dar bent 12 metų ilgiau, iki maždaug 2027 m. Tai logiškiausias, geriausias apsvarstytas ir nesunkiai įgyvendinamas planas, koks bet kada per pastaruosius 30 metų buvo pateiktas. Ar jis bus Atstovų rūmų patvirtintas ir įsigalios kaip įstatymas, dar per anksti spėlioti, žinant, kiek kartų Atstovų rūmų dauguma — respublikonai — nepritarė demokratų prezidento sumanymams.

Tačiau šiuo metu galima tik įsivaizduoti, kaip jautėsi respublikonai Atstovų rūmuose, kurių „krepsį“ prezidentas birželio 29 d. įmetė „dygliuotą kamuolį“ — detales pasiu-

mus kaip pertvarkyti vyresniesiems amerikiečiams valdiškąją apdraudos sistemą, kad būtų užtikrinta sveikatos apsauga bei rūpyba toli ir atei. Nera abejonės, kad dabartiniai ir būsimieji pensininkai atidžiai stebės Atstovų rūmų elgesį ir įsides atmintin, o būsimuosiuose prezidento rinkimuose pagal tai, kaip buvo atsizvelgta į jų poreikius, atiduos savo balsą už atitinkamos partijos kandidatą.

Lengva buvo kaltinti demokratų, ant kurių šešėli mete, nors populiarus, bet moraliskai susikompromitavusio, prezidento elgesys. Vis tik Bill Clinton iš to dumblo išsikapstė palyginti nedaug susipurvinęs, o jo nenuolaidžiaujanti laikysena Kosovo karo metu vėl buvo verta didžiausios ir galingiausios pasaulio valstybės vadovo vardo. To vardo „spinduliai“, be abejo, galės pasišildyti ir Al Gore, ir Hillary Rodham Clinton, besidairanti į senatores iš New York valstijos kėdę.

Tad iš kur prezidentas siūlo imti pinigų ir paramstyti ateities „Social Security“ bei Medicare? Atrodo, kad vis tik vyriausybė turi neišsėmiamą pajamų šaltinį, tik labai nenoriai juo naudojasi, arba, kitaip sakant, kiekviena jos šaka turi savo pirmenybių, kurias norėtų iš to šaltinio palaistyti.

Tai vis subalansuoto valstybės biudžeto likutis, iš kurio palukanų per ateinančius 10 metų vyriausybė prie Medicare išlaidų (ypač vaistų pirkimui) pridėtų apie 118 milijardų dolerių. Labiausiai, žinoma, būtų remiami nepasiturintys pensininkai ir invalidai, bet ir tie, kurie yra pajėgūs bent dalį savo apdraudos bei vaistų išlaidų padengti iš savo kišenės, turėtų šokią tokią pagalbą.

Šiuo metu dar per anksti analizuoti prezidento pateiktą Medicare plano smulkmenas, nes daug kas gali pasikeisti po to, kai pasiūlymas pateks į Atstovų rūmus. Antra vertus, respublikonai tikrai stengsis per daug juo nesusiaurinti ir neužrūstinti galimų balsuotojų, juk šiuo metu pagrindinis Respublikonų partijos tikslas yra būsimuosius rinkimuose vėl „užkariauti“ Baltuosius rūmus ir galbūt Senatą. Nors jau pasigirdo pakankamai priešiškių prezidento planui pasisakymų, bet svarbiausias yra galutinis balsavimas, o tuo tarpu visi turi teisę pareikšti savo nuomonę.

O DIEVIŠKOJI APVAIZDA

VYTAUTAS PIJUS GALVYDIS

Moksleivio atsiminimai

Utena, 1943 m.

Nr.21

Tęsinys

Visi pritarėme jo nuomonei: kamera — kambarys, iš kurio išeiti nėra galimybės...

Dažnai Jonas kalba apie laisvę ir apie kelionę traukiniu ir namus. Nejaugi, tikisi greitai ištrukti. Išprovokuoti mūsų jam nepasisekė. Tiesa, ne nemėgino, vis tiek buvė veltui.

Kartą, pavalgę vakarienės nuobodžiavome. O Jonas, susikraustęs visus savo daiktus į maišą ir, užlipęs ant staliuko, žiūrėjo pro mano praskustą langą skylutę, į dangų. Žiūrėjo ilgai, ilgai ir vis dūsavo.

— Gražus pavasaris... Tik ne mums... Gyvi neišsims iš šito grabo... iš šito gyvo pragaro... — kaip paprastai verkšlėno jis.

— Dievo valia... Dūsaudamas, žmogau, sau likimo neišsikabėsi! — truputį jį sukamšijo Poviliukas.

Po patikrinimo, atsidarė mūsų durys, įėjo budėtojas su dviem prižiūrėtojais į kambarį ir tarė:

— Jonas Ad-nis, pasiimk visus savo daiktus.

Tas šoktelėjo, išpūtė akis ir tarytum sustingęs žiūrė į juos ir stovė.

— Girdi? Pasiimk savo daiktus!

Jonas greitai pačiuo savo maišą, batus pasikišo po pažastis — ir pro duris. Kai uždarė duris, pamatė, kad jis užmiršo kailinius, kepurę ir kojines.

— Alio, alio! — pabėdė Poviliukas į duris prižiūrėtojui. — Jonas Ad-nis pamiršo kailinius, kepurę ir kojines!

— Prižiūrėtojas atidarė duris jam padavė užmirštuosius drabužius. Prišokau prie durų ir klausau, kur ji išves.

— Džilinn...! numeta Jonas šaukštą prie prižiūrėtojo staliuko.

— Laisvėn! — sakau jiems, nes mes visi buvome susitarę, jei į laisvę išleisti, numesti koridoriuje, prie prižiūrėtojo staliuko, šaukštą.

— Nujautė, nes ir daiktus susikraustė ir dangun žiūrėjo... — samprotauja Poviliukas.

— Kalbėjai, Vladuk, kad mūsų Jonas sau pražūtį įsikabės, o dabar... — sakau Vladukui. — Jis tyčiomis mus erzindavo, kad mes ką nors pasakytume prieš sovietus, o tada... Gerai jį laikėtės. Nepasisekė mūsų išprovokuoti.

— Man jis bjaurus pasidarė: pilvan išdrībęs, žandais nukarusiais... — piktinasi Vladukas.

— Na, gerai, tik žiūrėjime, kad koks kitas naujai atkeltas mūsų neišprovokuotų. Šiaip ar taip, greitai susilauksime naujo, — aiškinu.

Ir tikrai, netrukus, atkėlė Joną, ne Ad-nį, o Pet-nį.

Jaunas, dar neturįs ne septyniolikos pilnų metų. Bet nešąsis labai esąs mokyta ir protingas. Iš tikrųjų buvo labai naivus ir bukaprotis, neišauklėtas, vienu pečiu žemę režiąs, kitu — dangų siekiąs. Burna buvo visada prasižiojusi, galva žemyn nukarusi, tarytum ant kaklo neštų kelis centnerius. Rankos visada įkištos į kelnų kišenes, tarsi priaugusios. Štai koks buvo naujasis Jonas, ketvirtosios kameros naujokas.

Pirmasis iš jo lūpų sakiny — bjaurus rusiškas keiksmazodis ir pasigyrimas:

— Aš buvau komjaunuolis ir esu baigęs penkias klases!

Pasirodo, kad buvo įsirašęs į komjaunuolius, bet jį įtarė parašius proklamaciją ir suėmė. Kai pagąsdinė, nors ir nekalta, prisipažinęs. Kaip vėliau pasisakė, įskundęs du visiškai nekalčius kaimyno sūnus, kuriuos pasodinę į kalėjimą. Su penkiomis klasėmis, būvę taip. Ji, kaip komjaunuolį priėmė ir penktąją bolševikiškos mokyklos klasę, atseit, mūsų pirmąją. Pasimokęs du mėnesius, buvo sumistas. Štai dėl ko ir giriasi, kad esąs baigęs penkias klases... Juokdarys!

Man buvo įdomu, kodėl jis įdavė nekalčius draugus. Paklaustas paaiškino:

— Kai juos nekalčius pradės tardyti, pamatys, kad jie nekalti, paleis. Tada paleis ir mane, nes pamatys, kad ir jie ir aš nieko apie proklamaciją nežinau...

— Ak, tu galva, galva...! — daugiau jam žodžių nesuradau...

Pirmąjį rytą einame ruošon. Jis nuėjęs stovi ir žiūri pravira burna, kaip mes prausiamės, o pats nesipraus.

— Jonai, kodėl nesiprausi? — paklausiau.

— Nereikia! Nereikia! — tankiai sumurma. — Aš, kaip atvedė kalėjimą, jau dvi savaites, kaip nesiprausiu... Nereikia!

— O išvėitės „parfumerija“ čia traukti atvira burna sveika? — paklause Vladukas.

— Tau bėda! Juk! — „mandagiai“ atsakė naujasis Jonas.

Čia turėjau visa savo įtaką įsikšti.

— Jonai, aš kaip kameros seniūnas, įsakau tau nusi-prausti. Jėgu nenusiprausti, parašysiu viršininkui raportą, ir gausi karcerio.

Nuostabu: jis patikėjo mano žodžiais. Ir norom — nenorom nusiprausė... Raives, raives, kaip meška išlindus iš guolio, ir pirštų galais sudrekinė nosį... Puiku! Kitą dieną įpras ir geriau nusipraus. Reikia viską prantinti palengva. Iš tikrųjų — kitą dieną, nors ir turėjau jį jam priminti, bet jau truputį ir skruostus pavilgė. Trečią dieną — ir kakta, o ketvirtą — jau ir visai „padoriai“...

Vargas buvo ir su baltinių pasikeitimu. Gavęs naujus, kalėjimo duotus baltinius, jų nesivilkdavo, o padėdavo ir senuosius toliau nešiodavo. Mano bauginimų nenusigando, turėjau su prižiūrėtoja pagalba priversti, kad persimainytų naujais baltiniais. (B.d.)

IVAIRIAPUSĖ KRAŠTO VALDYBOS VEIKLA

Vasara jau įsibėgėja, daugelis atostogauja, tačiau LB Krašto valdybai atokvėpio nėra — birželio 20 d. visi nariai rinkosi į posėdį.

Posėdis prasidėjo praejusio posėdžio protokolo patvirtinimu, taip pat buvo patvirtinta ir einamojo posėdžio darbotvarkė, ją papildžius dar dviem punktais.

Posėdį pradėjo KV pirmininkė R. Narušienė, pasidžiaugdama valdybos narių ir prezidento pirmininko D. Skučo dalyvavimu posėdyje.

Izdininkas R. Plūra apibūdino izdo reikalus, pažymėdamas, kad „Dovana bendruomenei“ sąskaita auga, greit priartėsime prie 10,000 dol. Šios sąskaitos pagrindinis kapitalas nebus naudojamas, tik palūkanos. Tuo būdu tikimasi sukurti tvirtą finansinę bazę ir užtikrinti LB finansinę ateitį.

„Bridges“ — tai leidinys anglų kalba, informuojantis apie LB veiklą. Džiugu, kad prenumeratorių skaičius auga, žmonės domisi mūsų veikla. Kompiuterio tinklapyje mus rasite: lithuanian — american.org arba javlb.org

Rugpjūčio mėn. iš Lietuvos atvyks archyvo departamentu direktorius Grigoraitis. Būsimuosiuose pasitarimuose planuojama aptarti visų archyvo veiklą, tikimės supažindinti ir su kai kurių aplinkinių archyvo veikla.

Lietuva kuria Kultūros paveldo tūkstantmečio „virtualią“ parodą, veikiančią kompiuteriu tinkle. Pateidaujama, kad ir LB prisidėtų prie šio kultūrinio projekto. Lietuvių Bendruomenė stengsis sukaupiti kuo daugiau duomenų apie lietuvių visuomeninę, kultūrinę, religinę, švietimo ir sporto veiklą, ir ją pateikti Lietuvai. Ši informacija bus naudinga ir pačiai LB — ją galėsime panaudoti „Interne“ ir „Bridges“ leidinyje.

Lietuvoje ruošiamas PLB Lietuvių Chartos 50-ties metų knyga. Mums joje skirta keliolika puslapių, tad stengsimės paruošti šiai knygai medžiagą ir pristatysime knygos rengėjams.

Visoje Š. Amerikoje vyksta regioninės konferencijos. KV narys V. Maciūnas dalyvavo Floridoje vykusiam apygardos suvažiavime ir skaitė jam pranešimą. Jo nuomonė apie lietuvių veiklą puiki. Džiugu, kad tautiečiai aktyviai reikišiasi ir kompiuterio tinklo programoje. Vašingtone vyko Pietryčių apygardos valdybos suvažiavimas, kuriame buvo nagrinėjami einamieji valdybos reikalai, ieškoma būdų sustiprinti rytinio pakraščio tarpusavio ryšius, remti vieni kitų veiklą, organizuoti šokių pasirodymus ir sporto renginius. Nauji žmonės šiose apylinkėse noriai įsijungia į bendruomenės veiklą. Puikiai praėjo ir Vidurio vakarų apygardos konferencija. Ateities planuose — regioninės konferencijos Kalifornijoje ir New York rajone. Konferencijų tikslas — bendruomenės atnaujinimas, bendros veiklos plėtojimas, naujų bendruomenės narių įtraukimas į lietuvišką veiklą.

Visuomeninių reikalų tarybos veiklą apibūdino dr. V. Bieliauskas. Šiuo metu pagrindinis tikslas — Lietuvos įstojimas į NATO. Pasidžiaugta, kad Lietuva aktyviai dirbo su JAV FBI; šio bendradarbiavimo rezultatas — ši institucija ruošiasi įsteigti Lietuvoje savo atstovybės biurą. Taip pat aptarti naujos Lietuvos vyriausybės pirmieji žingsniai.

Visi Krašto valdybos nariai išreiškė susirūpinimą Lietuvoje ruošiamu sovietinių stabų muziejumi Grūto miške. Šiam projektui Krašto valdyba nepitaria. Diskutuota ir apie Vilniaus Lukiškių aikštę. Ši aikštė turėtų atspindėti lietuvių tautos išgyventą skausmą, joje turėtų nelikti sovietinio meto buvusios aikštės slogaus prisiminimo. Kalbėta ir apie Holokausto muziejų skambantį išdarytą Lietuvos himną. Šio nemalonaus įvykio medžiaga perduota Genocido komitetui.

Švietimo tarybos pirmininkės Reginos Kučienės pateiktame pranešime apžvelgta šios tarybos veikla. Pasidžiaugti yra kuo: puikiai pavyko piešinių ir rašinių konkursas, paremti kaimo mokyklai, vykstantys į A.P.P.L.E. kursus, sudarytos sąlygos Maironio ir Philadelphijos mokyklų mokiniams parodyti „Kanklių“ ansamblio koncertą. Švietimo taryba emė globoti vaikų dainos ansamblių „Lakštutė“ ir Meno mokyklėlę: dainos ansambliui nupirkti garsintuvai, o Meno mokyklėlei — trejos koncertinės kanklės. Ruošiamas naujas istorijos vadovėlis mokykloms, apimantis laikotarpį nuo senovės iki dabarties Lietuvos laikų. Mokykloms trūksta geografijos vadovėlio, tačiau pirmininkės ir pagalbininkų rūpestiu, jis turėtų pasirodyti prieš naujuosius mokslo metus.

Krašto valdybos posėdyje buvo aptartas naujo kultūros atašė JAV paskyrimas. Valdybos narių nuomone, tai neapgalvotas buvusio kultūros ministro žingsnis, nemažai kylančias nuojantis mokesčių mokestus.

Planuojama išleisti „Dainorėlį“, kuriame būtų surinktos lietuviškos dainos, dainuotos žymiai anksčiau ir dabar. Šio leidinio redaktorius — Antanas Polikaitis.

Yra rūpestių dėl JAV LB istovijų leidinio. Šios knygos redaktorius Konradas pasiprašė būti atleidžiamas iš šių pareigų. Dr. V. Bieliauskas ieško naujo redaktoriaus.

Krašto valdybos pirmininkė R. Narušienė vyks į Lietuvą liepos mėnesį, kur jos laukia nemažai darbų. Liepos viduryje ji dalyvaus Pasaulio Lietuvių Krašto valdybų pirmųjų suvažiavime Vokietijoje.

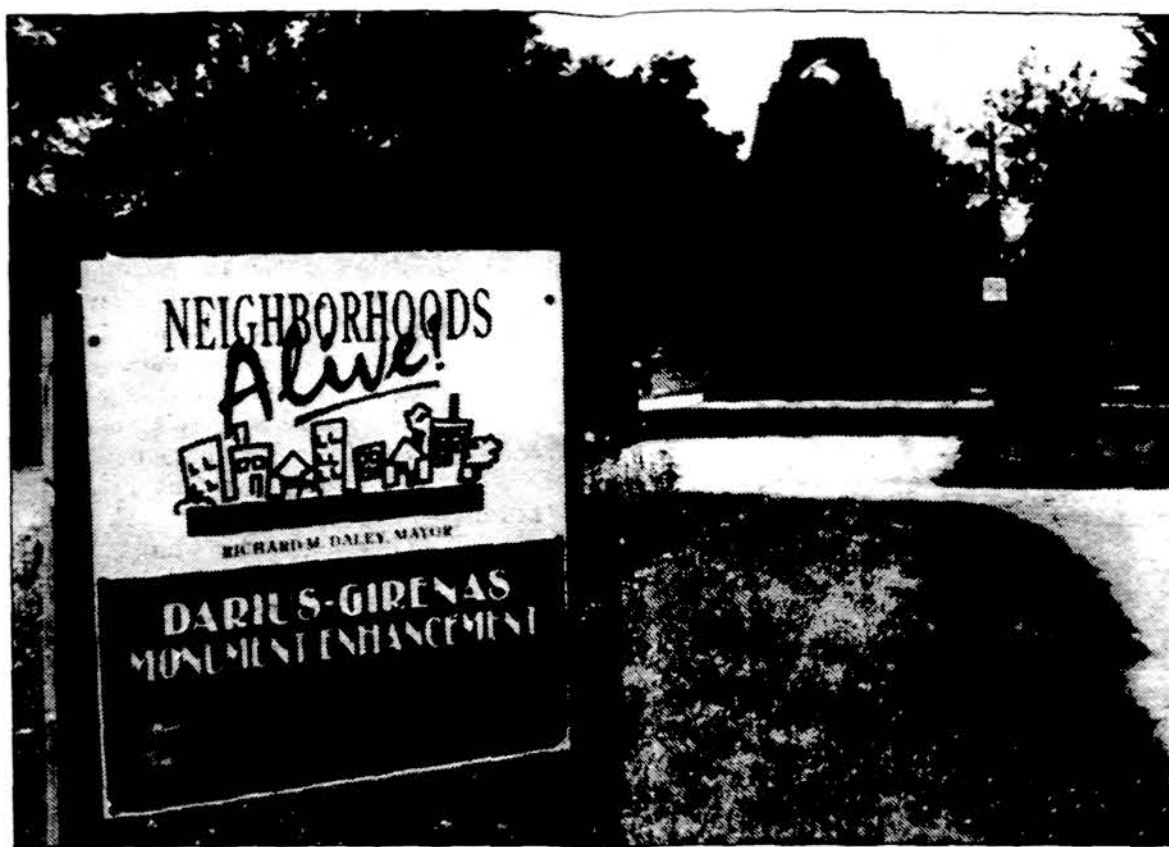
Krašto valdyba ruošia lietuvių organizacijų suvažiavimą, kuris numatomas ateinančių rudenį. Šio suvažiavimo metu bus pristatomi dalyvaujančių organizacijų veiklos projektai, aptariami bendros veiklos ir pagalbos planai.

Kitais metais Kanadoje vyks šokių šventė. Jūrėtė Budrienė apibūdino šios šventės komiteto organizacinį darbą. Bilietai į šokių šventės renginius bus pradėti platinti jau šį rudenį. Juos bus galima įsigyti paštu, „Seklyčioje“ ir PLC Lemonte.

Kultūros tarybos pirmininkė M. Remienė pasidžiaugė naujai įsteigto teatro veikla — rugpjūčio 19 d. žiūrovai išvyd pirmąją premjerą. Rugpjūčio 3 d. prasidėjo V. Kudirkos minėjimai, o lapkričio 14 d. vyks premijų įteikimo šventė.

„Dovana Lietuvai“ konferencija vyks lapkričio 5-7 d. Vašingtone. Ruošia Soc. reikalų taryba kartu su Lietuvos ambasada. Dalyvaus ir Lietuvos socialinių reikalų ministrė I. Degutienė.

Sesuo Margarita Bareikaitė pranešė, kad jau išleista spalvavimo knygelė vaikams, baima spausdinti ir kita, skir-

Čikagos miesto valdžios pastangomis atnaujintas Dariaus Gireno paminklas Marquette Parke. Paminklo užbaigimo iškilmės rengiamos rugpjūčio 19 d. Nuotr. Ritos Daukienės

TARP MŪSŲ KALBANT

BESIBAIGIANT XX AMŽIUI

JAV ir kitose šalyse ruošiami ir leidžiami leidiniai, kuriuose aprašomi XX amžiaus žymesnieji žmonės ir ryškesnieji įvykiai. Taipgi laikraščiuose ir žurnaluose ryškina literatūros, dailės, muzikos, teatro, filmų, sporto ir kitose srityse pasireiškę žmonės. Viename laikraštyje buvo išvardinta 1,000 žymiųjų šio tūkstantmečio žmonių. Jų tarpe buvo įrašytas ir mūsų šalis M. K. Čiurlionis. Paminėta jo tautybė ir jo nuopelnai modernaus meno raidai.

Vieno išvalgaus kitataučio asmeniškai pareikšta nuomone, Amerikos lietuviai gali didžiausius Lietuvos labui atlikti darbus. Jo žodynuose, reikiama pripažinti, yra nemažai tiesos. Juk jau senais laikais, kuomet Lietuva buvo ištrinta iš pasaulio žemėlapių, kuomet jos gyventojams buvo užtaupyta burna, užjūryje gyvenantys lietuviai siekė savo kilmės kraštui tiesos, šviesos ir gerio.

Va, 1893 m. pradėta rūpintis Lietuvos atstovavimu 1900 m. Paryžiuje rengiamoje pasaulinėje parodoje. Amerikos lietuvių pastangomis, talkininkaujant Mažosios Lietuvos ir Šveicarijos lietuviams, buvo įrengtas atskiras kambarys, jame pavaizduota Lietuvos praeitis ir tuometinė priespauda.

1906 m. vasario 22 d. Philadelphijoje buvo sušauktas pirmasis Amerikos lietuvių politinis seimas ir pareikalauta, kad būtų Lietuvai užtikrintos visos konstitucinės teisės, kad būtų sugrąžinti iš Lietuvos išvežti istoriniai dokumentai, kultūriniai turtai ir kt. 1916 m. rugpjūčio 17 d. Wilkes-Barre, PA, buvo sušauktas Amerikos lietuvių politinių srovų atstovų suvažiavimas. Tų metų lapkričio 1 d. JAV prezidentas Woodrow Wilson oficialiai ta 14-16 metų jaunimui. Šios knygelės išsiuntimas lietuviškos mokykloms — nemo kamai.

Sporto tarybos vicepirmininkas A. Tamošiūnas pasidžiaugė sėkmingu bendradarbiavimu su Sporto sąjunga. Per paskutinius tris mėnesius įvyko trys svarbūs renginiai: vyru senjorų krepšinio pirmenybės Čikagoje, vyrų, moterų ir jaunių krepšinio pirmenybės Clevelande, būrin sukvietę daugiau kaip tūkstantį jaunųjų sportininkų. Pasinaudota LB Krašto valdybos „Interne“ puslapiu — varžybų tvarkaraštis, rezultatai buvo jame skelbiami.

Kitas LB Krašto valdybos posėdis numatomas rugpjūčio 28 d.

Dalia Badarionė

žymetų lietuvių atvykimas į JAV, ir jų veikimas.

Kazin, jeigu taip besibaigiančio šimtmečio proga sukaupus Amerikos lietuvių atliktų darbų medžiagą, ją apdorojus ir išleisus iliustruotą paminklinį leidinį? Gal nereikėtų išsamsu darbų aprašymo. Gal, sakysime, užtektų simbolinio vieno šimto reikšmingesnių darbų apibūdinimo. Tai būtų nemažas darbas, bet jo atlikimui nereikalinga šimtarankė talka.

Petras Petrutis

„Be valstybės nėra pašto, be pašto nėra valstybės“, — taip sakė vienas iš politikų, pripažindamas, kad paštas yra vienas iš svarbiųjų indėlių į nepriklausomų kraštų gyvenimą. Nepriklausomybė atgaivinti Lietuvą vėl įsijungė ir į laisvųjų kraštų pašto sąjungą, iš kur ji buvo išbraukta, kuomet Lietuvą okupavo rusai.

Neseniai Lietuvos paštas minėjo savo 80-metį — 1918 m. lapkričio 16 d. Vilniuje buvo įsteigta Lietuvos pašto valdyba ir pradėta kurti valstybės pašto sistema. Tų pačių metų gruodžio 17 d. buvo atidaryta pirmoji pašto įstaiga Vilniuje ir išleisti pirmieji 10 ir 15 skatikų vertės Lietuvos Respublikos pašto ženklai. Per 20 nepriklausomybės metų paštų tinklas Lietuvoje išaugo iki 262 pašto įstaigų, 424 agentūrų ir 285 pašto punktų.

Tokią informaciją pateikia Lietuvos pašto sukačiai pažymėti išėjus specialus žurnalas „Paštas ir filatelija Lietuvoje“.

Taip vadinasi „Lietuvos pašto“ leidžiamas žurnalas, kurio 40-ąjį numerį gavome birželio mėnesio pradžioje. Tai stambokas neperiodinis leidinys, kuris domina ne vien tik paštų ar filateliją susidomėjusius

„Paštas ir filatelija Lietuvoje“

„Paštas ir filatelija Lietuvoje“

„Paštas ir filatelija Lietuvoje“

Lietuvos pašto išvežiojai Vilniuje.

SKELBIMAI

Ivairūs

ELEKTROS
[VEDIMAI – PATAISYMAI]
Turis Čikagos miesto leidimą. Dirbu užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEIKATOS IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Orl. Mgr. Aukso S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8854
(773) 581-8854

TAISOMĖ
SKALBIMO MAŠINAS, SALDYTUUVUS, SILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VESINTUVUS.
H. DECKYS
TEL. 773-585-6624

Perkate automobilį?
Turite kredito problemų?
Nėra kredito istorijos?
Pirmas automobilis?
Neilgai naujame darbe?
Ką tik atvykote į JAV?
Ne problema!
Žemos automobilių kainos!
Maži mėnesiniai mokesčiai!
Nėra pradinio mokesčio!
Galėsite sėst už vairo šandien!
(630) 207 2748

773-585-9500

Nekilnojamo turto

GREIT PARDUODA
RE/MAX RESULTS REALTORS
off. (773) 586-5959
home (708) 425-7160
pager (708) 886-4919

RIMAS L. STANKUS
• Greitas ir sąžiningas patarimas
• Nuosavybės įkainavimas
• Perkame ir parduodame namus
• Pensininkams nuolaida

Century 21 KMECK REALTORS
7922 S. Pulaski Rd.
4365 S. Archer Ave.

DANUTĖ MAYER
773-284-1900
Jei norite parduoti ar pirkti namus kreipkitės į Danutę Mayer. Ji profesionaliai, sąžiningai ir asmeniškai patarnaus. Įkainavimas greitai.

Išnuomojamas 2 mieg. namas
Lietuvoje, Vilniaus centre, su dideliu privačiu kiemu. Kaina \$1,200 mėn. Tel. Evergreen Pk., IL, 708-423-3105, Vilniuje 011-370-272-8991.

Dėmesio! Dažnai butus, namus, atlieku visokius namų darbus, greitai, sąžiningai, kokybiškai. Geros rekomendacijos. Skambinti: 708-656-6599.

LEIDINIAI APIE LIETUVOS PAŠTĄ

„Paštas ir filatelija Lietuvoje“ numeris (37-asis iš eilės). Šiame padidintame — 96 puslapių turinčiame leidinyje išspausdinti turbūt visi pagrindiniai duomenys apie Lietuvos paštą nuo 1918 iki 1998 metų.

Iš šio žurnalo puslapių sužinome, kad „Lietuvos paštas“ šiandien yra vienas iš didžiausių valstybės įmonių, kuri turi daugiau negu 9,000 darbuotojų. Per metus savo klientams ji pristato apie 38 milijonus laišku, 61 mln. periodinių leidinių, 8,5 mln. pensijų, o be to, teikia daug kitokių paslaugų. „Lietuvos pašto“ pajamos 1997 metais siekė 110 milijonų litų.

Prie „Lietuvos pašto“ kaip filialas veikia leidybos centras — „Pašto ženklas“, kuriame yra 46 tarnautojai, išskūrusi parduotuvė „Filatelija“ ir knygynas „Vaivorykštė“. Ši įstaiga vykdo leidybinę bei komercinę veiklą, aprūpina paštus bei kitus klientus pašto ženklais, vokais, filateline produkcija. Leidžia žurnalą „Paštas ir filatelija Lietuvoje“, jau pasirodė, 40 jo numerį. Nuo 1990 metų išleista 210 atskirų pašto ženklų. Kiekvienas iš jų turi savo istoriją, kiekvienam skirta vieta filatelisto albume.

„Paštas ir filatelija Lietuvoje“

„Paštas ir filatelija Lietuvoje“

„Paštas ir filatelija Lietuvoje“

„Paštas ir filatelija Lietuvoje“

„Paštas ir filatelija Lietuvoje“

zmonės.

Šiame numeryje randame ir du buvusio čikagiečio a.a. Antano Gintnerio rašinius, perspausdintus iš mėnesinio pašto, telegrafo ir telefono tarnautojų laikraščio „Paštinkų žodžio“ 1930 m. numerį. Šie rašiniai — „Paštas ir knygnešiai“ ir „Slaptasis knygnešio paštas“ publikuojami Lietuvos spaudos atgavimo 90-osioms metinėms paminėti.

Šio žurnalo redaktorius yra kaunietis Zbignevas Steponavičius, o redakcijos atstovas Vilniuje — Jonas Naciūnas. Žurnalą spausdina „Spindulio“ spaustuvė Kaune.

„Lietuvos paštas“

Tokiu vardu pavadintas Lietuvos pašto 80-mečiui paminėti išleistas leidinys, turintis 88 puslapius, jį sudarė Z. Steponavičius. Čia daug paštietiančių datų, įvykių, sužymėti veiklos rezultatai. Čia išspausdinta visokios informacijos, kurių bet kur nerasi. Pavyzdžiui, čia pažymėta, kad nuo 1995 m. kovo 15 d. galima siųsti pinigines perlaides į JAV (maksimali suma 4,000 litų). Rašoma, jog tarptautiniai laišškai gavėjui Lietuvoje pristatomi iš Vokietijos per 4-6 dienas, iš Lenkijos — 4-7, Kanados — 4-6, iš Australijos 5-7, Brazilijos 6-11 dienų.

1997 m. gruodžio 31 d. Lietuvos pašto paslaugas teikė 10 apskričių centriniai paštai, 920 paštu (190 mieste ir 730 kaime), 6 kilnojami paštai ir 12 pašto agentų (tarp jų — 4 mieste ir 8 kaime).

Lietuvos paštas turi 16 pašto vagonų, 397 automobilius, 6 motociklus, 918 dviračių. Turimos 5,268 (1,607 mieste ir 3,661 kaime) siunčiamų laišku dėžutės.

Čia tik maža dalelė tos informacijos, kurią galima rasti šiame ir anksčiau minėtame leidinyje. Juose yra taip pat nemaža iliustracinė medžiaga — pašto pastatų, pašto ženklų, vokų, antspaudų, asmenų nuotraukų. Yra nemaža įvairių lentelių ir kt.

Ed. Šulaitis

Jaunieji Lietuvos Vyčių šokėjai repetičijos metu, Lidijs Ringienės (pirmoji iš kairės) ir Onutės Utz (paciama gale) priežiūroje. Nuotr. Prano Zapolio

RENGINIAI ČIKAGOJE

1999 METAI

LIEPOS MĖN.

3 d., šeštadienį — Alytaus šokių ir dainų ansamblio „Dainava“ koncertas 3 val.p.p. Jaunimo centro didž. salėje. Ruošia Jaunimo centras.

4 d., sekmadienį — Lietuvos Vyčių Vidurio Vakarų apygardos metinė gegužinė PLC, Lemonte. Pradžia 12 val.

9, 10 ir 11 d. savaitgalį — Festivalis-karnavalas ant So. Western Ave, tarp 44 ir 45 St. Pradžia 12 val. p.p. iki 10 v.v.

11 d., sekmadienį — Anglijos Lietuvos klubo gegužinė Šaulių namuose.

— Gegužinė, PLC, Lemonte.
18 d., sekmadienį — ALTO Čikagos skyriaus gegužinė Anio ir Aldonos Grinių sodyboje, Lockport, IL.

25 d., sekmadienį — Išvyka prie prezidentinių eglių ir paminklų, esančių International Friendship Gardens, Michigan City, Indiana.

— Tauragės Lietuvos klubo gegužinė Šaulių namuose.
— Amerikos Lietuvos inžinierių ir architektų s-gos (ALIAS) Čikagos skyriaus gegužinė Michianoje, MI.

RUGPJŪČIO MĖN.

1 d., sekmadienį — Amerikos Lietuvos Tautinės s-gos Čikagos skyriaus metinė gegužinė Ateitininkų namų ažuolyne, Lemonte. Pradžia 12.30 v.p.p.

3 d., antradienį — Suvalkiečių klubo pusmetinis susirinkimas Šaulių namuose.

8 d., sekmadienį — V.D. Šaulių rinktinės administracijos gegužinė Šaulių namuose.

15 d., sekmadienį — Suvalkiečių klubo gegužinė Šaulių namuose.

— JAV LB Vidurio Vakarų apygardos gegužinė PLC, Lemonte. Pradžia 12 val.

22 d., sekmadienį — „Draugo“ metinė gegužinė Marijonų vienuolyno sodyboje.

29 d., sekmadienį — Illinois Lietuvos respublikonų lygos metinė gegužinė PLC, Lemonte. Pradžia 12 val.

RUGSĖJO MĖN.

5 d., sekmadienį — Tautos šventės minėjimas V.D. Šaulių rinktinės namuose.

— Gegužinė PLC, Lemonte.
9 iki 12 d. — Santaros Šviesos federacijos 46-tas suvažiavimas PLC, Lemonte.

12 d., sekmadienį — V.D. Šaulių rinktinės gegužinė Šaulių namuose.

— Hamiltono dramos teatro „Aukuras“ spektaklis PLC, Lemonte.

19 d., sekmadienį — JAV LB Kultūros tarybos globojamo teatro spektaklis Jaunimo centre. Režisuoja Audrė Budrytė.

— Lietuvos Krikščionių demokratų s-gos išėvijoje gegužinė 12 val. Šaulių namuose.

21 d., antradienį — Šakiečių klubo pusmetinis susirinkimas Šaulių namuose.

25 d., šeštadienį — Lithuanian Mercy Lift metinė lešų telkimo vakarienė „Stebuklų kelionė“ ruošiamą „Yvette Wintergarden“, 311 S. Walker Drive, Cikagoje.

26 d., sekmadienį — „Draugo“ jubiliejinis pokylis Martinique salėje.

SPALIO MĖN.

2 d., šeštadienį — Lietuvos Dukterų dr-jos metinis pokylis Jaunimo centro didž. salėje.

— „Lituanicos“ skautų tūto 50 metų veiklos sukaktuvinis pokylis Willowbrook pokyliu salėje Willow Springs, IL.

3 d., sekmadienį — Lietuvos himno autoriaus Vinco Kudirkos 100 metų sukakties minėjimas Jaunimo centre. Rengia LB Kultūros taryba.

— Šakiečių klubo Derliaus šventė Šaulių namuose.

9 d., šeštadienį — Lietuvos Vyčių 75 m. jubiliejinė šventė Švč. M. Marijos Gimimo parapijos salėje, Marquette Parke.

10 d., sekmadienį — Čikagos ir apylinkių Nekalto Prasidėjimo M. Marijos vienuolijos seselių rėmėjų metinė šventė-vakarienė. 3 val.p.p. šv. Mišios Tėvų jėzuitų koplyčioje; 4 v.p.p. vakarienė ir meninė programa Jaunimo centro didž. salėje.

— Pabendravimo pietūs 12 val. PLC salėje, Lemonte, rengia Pal. J. Matulaitis misija.

— Šaulių namų administracijos gegužinė Šaulių namuose.

— Almai Adamkieni pagerbimą Drury Lane, Oak Brook, IL, rengia Čikagos Lietuvos moterų klubas.

15 d., penktadienį — Lietuvos rašytojų draugijos Jaunimo centro Čiurlionio galerijoje rengiamas „Jaunesniųjų gyvojo žodžio vakaras“.

17 d., sekmadienį — „Margutis II“ renginys Jaunimo centre.

— Zarasų klubo „Krintan-

čių lapų“ gegužinė Šaulių namuose. Pradžia 12 val.

— Moters savaitgalis PLC Lemonte.

21 d., ketvirtadienį — Čikagos Venezuelos lietuvių dr-jos pusmetinis narių susirinkimas 1 v.p.p. Šaulių namuose.

22, 23 ir 24 d., savaitgalį — Ateities savaitgalis Ateitininkų namuose, Lemonte. Šeštadienio vakare vyks Ateitininkų šalpos fondo vakarienė.

23 ir 24 d. — Amerikos Lietuvos 13-tasis Kongresas Jaunimo centre.

24 d., sekmadienį — ALRK Moterų sąjungos 85 metų sukaktį minint, iškilmingi pietūs 1 val.p.p. Mayfield pokyliu salėje.

LAPKRIČIO MĖN.

4 d., ketvirtadienį — Zarasų klubo metinis narių susirinkimas Šaulių namuose.

6 d., šeštadienį — Lietuvos fondo metinis vėjus užbaigimo pokylis Pasaulio lietuvių centre, Lemonte.

7 d., sekmadienį — Tilžės Akto paskelbimo sukakties minėjimas 2 v.p.p. Šaulių namuose. Rengia Mazosios Lietuvos Rezistencijos sąjodis, dalyvaujant Mazosios Lietuvos lietuvių draugijai, šauliams, ramovėnams ir visuomenei.

— Arvydo ir Nelės Paltinų koncertas 3 v.p.p. Jaunimo centre. Ruošia Amerikos Lietuvos radijas.

— Panevėžiečių klubo metinis narių susirinkimas Jaunimo centre.

14 d., sekmadienį — Anglijos Lietuvos klubo metinis narių susirinkimas Šaulių namuose.

— LB Kultūros Tarybos premijų įteikimo šventė Jaunimo centre.

— Madų paroda, PLC, Lemonte.

20 d., šeštadienį — LFK „Lituanicos“ futbolo klubo metinis pokylis PLC, Lemonte.

— Lietuvos operos metinis pokylis Jaunimo centre.

21 d., sekmadienį — Nepriklausomos Lietuvos kariuomenės atkūrimo 81-rių metų

sukakties minėjimas Šaulių namuose, Čikagoje. Rengia Lietuvos karių veteranų s-ga „Ramovė“.

— Prezidento Smetonos sukakties minėjimas PLC, Lemonte.

28 d., sekmadienį — „Draugo“ didysis koncertas Maria mokyklos auditorijoje.

GRUODŽIO MĖN.

3 d., penktadienį — Šampano vakaras. Rengia „Lietuvos Vaikų viltis“.

4 ir 5 d., savaitgalį — Prieškalėdinė mugė PLC, Lemonte.

5 d., sekmadienį — Tauragės Lietuvos klubo metinis narių susirinkimas Šaulių namuose.

11 d., šeštadienį — Labdaros vakaras 6.30 v.v. „Seklyčioje“. Rengia JAV LB Socialinių Reikalų taryba.

12 d., sekmadienį — V.D. Šaulių rinktinės Kūties Šaulių namuose.

19 d., sekmadienį — PLC Kūties Lemonte.

31 d., penktadienį — Naujųjų metų sutikimas Šaulių rinktinės namuose.

— Naujųjų metų sutikimas PLC, Lemonte.

2000 METAI

KOVO MĖN.

26 d., sekmadienį — Koncertas Jaunimo centre. Rengia LB Kultūros taryba.

BALANDŽIO MĖN.

9 d., sekmadienį — Teatro spektaklis Jaunimo centre. Globoja LB Kultūros taryba.

GEGUŽĖS MĖN.

7 d., sekmadienį — Lietuvos Operos spektaklis Morton mokyklos auditorijoje. Pradžia 3 val.p.p.

14 d., sekmadienį — Poo-perinis koncertas Jaunimo centre. Pradžia 3 val. p.p.

21 d., sekmadienį — „Poezijos diena“ Jaunimo centre. Rengia LB Kultūros taryba.

JAUNŲJŲ ŪKININKŲ ŠVENTĖ „ŽEMĖS VAIKAI“

Rietavo žemės ūkio mokykloje birželio 25 d. prasidėjo profesinio meistriškumo šventė „Žemės vaikai '99“. Kartu minima šiame miestelyje įkurtos pirmosios Lietuvos žemės ūkio mokyklos 140 metų sukaktis.

Šventėje dalyvauja daugiau kaip tūkstantis dalyvių — moksleivių, studentų, pedagogų, jaunųjų ūkininkų.

Pasak Žemės ūkio ministerijos Mokytojų metodikos centro direktorės Veronikos Pilipavičienės, konkursas „Žemės vaikai“, kuriame išaiškinami gambiausi moksleiviai, geriausiai parodę savo teorines žinias, praktinius profesinius gebėjimus, kūrybiškumą, kultūrinį išsilavinimą, yra viena iš jau-

nimo ugdymo tradicijų.

Šių metų keturiuose zoniškuose konkursuose dalyvavo ūkininko, žemės ūkio technikos mechaniko, namų ūkio ekonomės profesijų moksleiviai, bendrojo lavinimo mokyklų jaunųjų ūkininkų ratelių nariai, Jaunųjų ūkininkų sąjungos ūkininkai. Marijampolėje, Kupiškėje, Bukiškėje ir Varniuose buvo nustatyta 60 šių konkursų nugalėtojų.

Per šventę vyksta trečiasis konkurso etapas, kurio metu zoniškųjų konkursų nugalėtojai rungtis dėl „Žemės dukros“ ir „Žemės sūnaus“ vardo, veikia moksleivių, studentų bei pedagogų darbų parodos, koncertuoja aukštesniųjų žemės ūkio mokyklų ir žemės ūkio mokyklų meno saviveiklininkai. (Elta)

KETURKOJIS ŽASIUKAS

Akmens rajono Dabikinės kaimo Kurlių šeima yra nustebinta neįprasto reiškio — iš kiaušinio išsiritę keturkojis žasiukas.

Kurliai žąsis augina jau ke- liolika metų, kasmet per Jonines jos išperi žasiuką. Šiemet pirmą kartą Kurliai pamatė „gamtos stebuklą“ — keturkojį žasiuką. Keistas paukščiukas atrodo sveikas ir stiprus, noriai lesa, tik stovėti ant visų keturių kojų dar nemoka. Šeiminkai radijo stociui M-1 sakė, kad augins keturkojį, kol jis gyvens.

Veterinarijos specialistai sako, kad kasmet tenka stebėti išsiritančių naminių paukščių su kai kuriomis papildomomis kūno dalimis. Tai gali būti dvitrynio kiaušinio paukščiukai. Veterinarai abejoja, ar dvitryniai kiaušiniai gali būti užteršti aplinkos pasekmė. Tiesiog — „gamtos stebuklas“. (Elta)

• Šiauliai. Balandžio 26 d. Šiaulių šv. Ignaco bažnyčioje koncertavo krikščioniškos muzikos festivalio „Jubilėjaus slėpinys“ dalyvis gitaristas Marco Tavola iš Romos. Svetias giedojo savo kūrybos giesmes Viešpatui Jėzui, meldamas jį taikos ir meilės, šiltai bendravo su publika. „Esu laimingas galėdamas dainuoti jūsų širdims“, — pasakė M. Tavola lietuviškai. Viešėdamas Šiauliuose dainininkas aplankė Kryžių kalną.

VIENERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A.†A.
JUZEFA
GAJLŪTĖ
PAULAUŠKIENĖ

Gilių minčių
rašytoja ir
deklamatorė

1998 m. birželio 29 d. mirė mūsų brangi ir mylima Mamytė, Sesuo, Močiutė ir Giminitė. Velionės brangiam prisiminimui šv. Mišios už jos sielą bus atšaukiamos šeštadienį, liepos 3 d., 9 val. ryto švč. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje. Po Mišių šv. Kazimiero lietuvių kapinėse bus pašventintas a. a. Juzefos paminklas.

Giminės ir draugai kviečiami dalyvauti šv. Mišių aukoje, paminklo pašventinime ir kartu pasimelsti už a.†a. Juzefą.

Nuliūdę dukros: Brigita Krasauskienė su šeima, P. Nelia Paulauskaitė, sesuo Ona Peterienė su šeima ir giminės.

A.†A. ANTANUI NORUI

mirus, motiną GENOVAITE, brolių TOMĄ ir seseris NIJOLĘ ir VIOLETĄ su šeimomis užjaučiame ir kartu liūdime.

Šv. Antano lietuvių parapijos choras
ir vadovas Detroitė

Mūsų valdybos nariui

A.†A. CHARLES ULUI

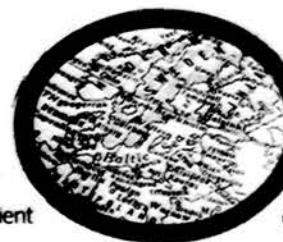
mirus, reiškiamė nuoširdžią užuojautą GIMINĖMS Lietuvoje, KRIKŠTO DUKRAI Amerikoje ir visiems jo draugams.

JAV LB Melrose Parko apylinkė
Melrose Parko ir apylinkės Lietuvių klubas

„DRAUGAS“ informuoja; „DRAUGAS“ formuoja.
„DRAUGAS“ išėvijos ir Lietuvos jungtis;
„DRAUGAS“ lietuvių švyturys ir sargais!

STAR ALLIANCE

It makes a world of difference when you fly SAS to Lithuania.

No one makes round-trip travel to Lithuania easier and more convenient

than SAS. From Chicago, we offer daily service to Vilnius with just one hassle-free connection through Stockholm. Our 4:30 p.m. departure gives you a relaxed morning arrival for business or pleasure. When you're ready to return, you'll enjoy same-day travel back to Chicago through our Copenhagen

hub. And whether you fly Business Class or Economy Class, you can be sure our service will be world-class, and will allow you to arrive rested and refreshed — all for a reasonable fare. Find out what a world of difference SAS can make for your next trip. Just call your Travel Agent or SAS at 1-800-221-2350. For more information and special offers, visit our website at www.flysas.com.

Flight #	From	To	Departure Time	Arrival Time
SK 946	Chicago	Stockholm	4:30 pm	7:40 am +1
SK 744	Stockholm	Vilnius	9:20 am +1	10:50 am +1
SK 743	Vilnius	Copenhagen	12:45 pm	2:15 pm
SK 943	Copenhagen	Chicago	3:40 pm	5:40 pm

SAS
Scandinavian Airlines

Tėvo dienos šventės programą Pasaulio lietuvių centre atlieka, iš kairės: muz. Herkulis Strolia, Stasė Jagminienė, (vadovė), Bronė Abramauskienė, Zita Dapkienė, Irena Galinienė, Marytė Ruzgienė, Regina Sabalūnienė, Irena Boreišienė ir Birutė Navickienė. Nuotr. Baniūtės Kronienės

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Šv. Kazimiero seserys kviečia visus dalyvauti Mišiose šeštadienį, liepos 3 d., 9:30 val. ryte, vienuolyno motiniškojo namo koplyčioje, meldžiant, kad Motina Marija Kaupaitė būtų paskelbta palaimintąja. Mišias aukos kun. Vito Mikolaitis.

Šią vasarą su šeima pasižiūrėkite Čikagos miesto muziejų idomybėmis. Kai kur įėjimas nemokamas kartą į savaitę.

„Adler planetarium“ astronomijos muziejus, 1300 Lake Shore Drive — erdvių vaizdai, eksponatai, demonstravimai. Muziejus veikia kasdien 9-5 p.p., penktadieniais iki 9 v.v. Antradieniais įėjimas nemokamas. Tel. (312) 922-7827.

„Art Institute“ meno muziejus, Michigan Ave. ir East Adams St. sankryžoje veikia darbo dienomis 10:30 v.r. - 4:30 v.p.p., šeštadieniais 10 v.r. - 5 v.p.p., sekmadieniais ir šventadieniais 12 val. - 5 v.p.p. Antradieniais įėjimas nemokamas. Tel. (312) 443-3600.

Čikagos Vaikų muziejus, Navy Pier, vasaros metu veikia kasdien 10 v.r. - 5 v.p.p. Ketvirtadienio vakarais, 5-8 v.v., nemokamas įėjimas į „Family night“ šeimų pramogas. Tel. (312) 527-1000.

„Field Museum“ arba Gamtos istorijos muziejus, 1200 So. Lake Shore Drive — dinosauro, mumijų eksponatai ir pan. Kasdien veikia 9 v.r. - 5 v.p. Trečiadieniais įėjimas nemokamas. Tel. (312) 922-9410.

Mokslas ir pramonės muziejus, 57th St. ir Lake Shore Drive įrengė naują eksponatą — „Theme Park, the Art & Science of Universal Studios Islands of Adventure“, kuris aiškina technologiją, naudotą filmuose „Lost Continent“, „Jurassic Park“, ir pan. Taip pat vyksta Omnimax filmų apie Egiptą, Aviaciją, ir vaikams kasdien paruoštas komedija / vaidinimas apie mokslą. Muziejus veikia darbo dienomis 9:30 v.r. - 4 v.p.p., ir 9:30 v.r. - 5:30 v.p.p. savaitgaliais. Tel. (773) 684-1414 arba 1-800-GO TO MSI.

Shedd Aquarium, 1200 So. Lake Shore Drive — naujai įrengtas Karibų salų povandeninės uolos eksponatas. Akvariumas kasdien veikia 9 v.r. - 6 v.p.p. Pirmadieniais papildytas įėjimas. Tel. (312) 939-2438.

Neužmirškite, kad Čikagos miesto bibliotekose galite pasiskolinti kortelę, nemokamam įėjimui į muziejus.

Gytis Petkus, La Grange Park, IL, prie „Draugo“ prenumeratos mokesčio prijungė 100 dol. dovaną, kuri labai vertinama ir svarbi. Nuširdžiai dėkojame.

Vieni pirmųjų Lietuvių fondo kūrėjų, iki šiol jo reikaluose aktyviai dalyvaujantys (iš kairės): dr. Gediminas Balukas ir dr. Antanas Razma.

Dar vos tik prasidėjo liepos mėnuo, tad rugpjūtis atrodo labai toli, bet laikas tikrai lekia zovada — pažūrėsim, ir jau rugpjūtis 22 d.! O tą sekmadienį ruošiamas „Draugo“ šventė gamtoje. Ne reikia toli dangintis, čia pat, prie „Draugo“ pastato, pavėsingame t. marijonų sode bus galima pasivaikinti, save parodyti, kitų pasižiūrėti, ir linksmiai praleisti sekmadienio popietę su visad jaunu seneliu „Draugu“, liepos 12 d. švenčiančiu 90 metų sukaktį. Paskirkite rugpjūtį 22 d. „Draugui“.

Ateikime pasiklausyti, kaip „Dainava“ dainas dainuoja... Mes labai gerai pažįstame čikagišką „Dainavą“, ją vertiname ir mylime, mielai jos koncertų klausomės, bet šį šeštadienį, liepos 3 d., 3 val. p.p., Čikaga aplankys kita „Dainava“ — iš dainingosios Dzikijos, iš Alytaus. Šitie dainaviečiai ne tik dainuoja, bet ir šoka. Na tai kas, kad jų koncertas pasitaiko Liepos ketvirtosios savaitgalį? Juk ne visi „išlaskstome“ į žalius laukus, į paėzeres. Savaitgalis ilgas, ateikite pasidžiaugti svečiais iš Alytaus, pakaks laiko ir „pauliavoti“ kitur. Koncertas Jaunimo centre, o bilietai gaunami „Seklyčioje“ jau dabar, Jaunimo centre šeštadienį nuo 1:30 val. p.p.

„Lithuanian Mercy Lift“, mūsų jaunesnės kartos įsteigta labdaros organizacija, susirūpinusi Lietuvos žmonių, o ypač vaikų sveikatingumu, jau devynerius metus siunčia vaistų ir medicininių reikmenų siuntas Lietuvos ligoninėms ir sanatorijoms. Ši organizacija, savo veiklos devintą gimtadienį pažymės š.m. rugpjūčio 25 d., šeštadienį, Yvette Wintergarden restorane ruošiamame metiniame labdaros vakare. Visi prašomi šį renginį jau dabar pasižymėti savo kalendoriuose ir pasistengti jame dalyvauti. Apie dalyvavimą pranešama Marytei Nemickienei, tel. 708-442-8297.

Nuo liepos vidurio iki rugpjūčio galo galėsite šokti Grant parke. „Spirit of Music Garden“ sode, Michigan Ave., tarp Harrison St. ir Balbo Ave, liepos 15 d., prasidės tradicinė Čikagos vasarinė šokių programa. Kas savaitę, nuo ketv. - šešt., 6 v.v., vyks šokių pamokos, o 7:30 - 9:30 v.v., šokiams gros orkestras; sekmadieniais 2 v.p.p. vyks pamokos, o 3 - 5 v.p.p., bus šokiai. Sekmadieniais numatyti vien pramoginiai šokiai, o kitomis dienomis liaudiški (country), samba, disko, „swing“ ir kitokių rūšių muzika. Įėjimas nemokamas. Lietaus atveju šokiai atšaukiami. Smulkesnė informacija skambinkite, tel. (312) 742-4007.

Lietuvos konsulas Čikagoje maloniai primena, kad liepos 6 d., Lietuvos Respublikos valstybinės šventės, Karaliaus Mindaugo karūnavimo dienos proga, LR generalinis konsulas nedirbs.

Pirmadienį, liepos 5 d., „Draugo“ redakcija, administracija ir spaustuvinė nedirbs, tad ir antradienio, liepos 6 d., dienraštis nebus išleidžiamas. Linkime visiems saugios ir malonios Amerikos Nepriklausomybės šventės!

Ar žinote, kad Čikagos Grant Parke, Michigan ežero pakrantėje, šiuo metu vyksta tikras smaližių rojus, pavadintas „Taste of Chicago“ vardu. Kasmet pasigardžiuoti nesuskaitomų patiekalų ir atsigėrimų įvairumu susirenka tiesiog milijonai žmonių. Buna ir muzikinių bei kitokių programų, bet pagrindinis renginio tikslas — kiek galima daugiau ir įvairesnio maisto paragauti, pasižmonėti, atsipalaiduoti nuo kasdieninės įtampos. Į „Taste of Chicago“ renginį suvažiuoja ne tik daug vietinių, priemiesčių lankytojų, bet ir daug turistų iš toliau. Smaližių festivalis tęsis iki liepos 5 d.

Čikagos miestas minės JAV Nepriklausomybės šventę su Čaikovskio muzika ir ugnies salėmis. Liepos 3 d., šeštadienį, miesto centro Grant parke, 7:30 v.v., parko orkestras gros Čaikovskio „1812 Overtūrą“. 9:30 v.v. prasidės ugnies salių šovimas virš ežero. Švenčių organizatoriai teigia, kad Grant parke geriausia vieta stebėti ugnies salves.

Gal turite atliekamų gražių daiktelių, kurie tik renka dulkes ir jau jokio malonumo nebesuteikia? Nėra abejonės, kad jie suteiktų džiaugsmo laimėjimams, kurie „Draugo“ vasaros pobūvyje rugpjūtį 22 d. juos gautų. Būtinai dėkingi, jei laimėjimams dovanų atvežtumėte „Draugo“ administraciją darbo dienomis. Juo daugiau laimikių, tuo daugiau laimėtojų ir pasitenkinimo. Kviečiame suteikti kitiems džiaugsmo.

MARGAS TREČIADIENIS „SEKLYČIOJE“

Mūsų renginių vadovė E. Siurienė atostogauja Vilniuje, tai šio birželio 2 d., trečiadienio „Seklyčio“ vyr. lietuvių popietei vesti reikėjo net kelių „pavadojų“. Tik dabar pradėdam supras ir įvertinti Elenutės pareigas ir nuopelnus „Seklyčiai“.

Šį trečiadienį „Seklyčioje“ apsilankė Illinois valstijos prokuroro įstaigos tarnautoja advokatė Maureen O'Bryan, kuri yra vyresniųjų piliečių reikalų koordinatore. Ją mums pristatė JAV LB Socialinių reikalų tarybos pirm. B. Jasaitienė.

Advokatė M. O'Bryan „Seklyčioje“ lankosi jau antrą kartą. Šį sykį skaitė trumpą pasakaitą ir rodė vaizdajuostę „Safe and Smart“, atseit, „Būkime išmintingi ir saugūs“. Paskaitą ir vaizdajuostės aiškinimus puikiai angliškai ir lietuviškai vertė mūsų nepakeičiama „pagalba varguose ir reikaluose“ Aldona Šmulskienė. Advokates patarimų buvo daug, labai svarbių ir įdomių. Pirmiausia — reikia pasitikėti savimi, savo instinktais. Kriminalistai pasirenka aukas — ieško išsiplašusių ir silpnųjų žmonių. Taigi — reikia stebėti aplinką ir žmones žiūrėti, kur eina, eiti prieš atvažiuojančias automašinas, (kad atvažiuojantieji matytų, jei esi užpultas). Eiti su draugu ar drauge, niekur neiti naktį vienam, vengti neapšviestų vietovių.

Pinigines laikyti kišenėse, nes rankinukai labai lengvai nuplėšiami nuo peties ar išplėšiami iš rankų. Vyrai taip pat neturėtų laikyti piniginių užpakalinėse kelnų kišenėse. Jei pastebi, kad esi sekamas, tai skubiai eiti prie artimiausio namo durų, skambinti skambutį, pasakyti, kas darosi ir prašyti, kad iškvieštų policiją (šaukti policiją skambinant 911 arba 311).

Jei esate užpulti, tai nesiimkite ir neginkite pinigines ar automobilio, nes saugumas ir gyvybė svarbiau už viską. Raktus reikia laikyti atskirai nuo piniginių (taip pat pinigines nesinešioti atmintinų ir brangių nuotraukų). Kriminalistai nenori būti atpažinti, nes 95% jų yra narkotikų vartotojai. Visus nusikaltimus advokatai liepė pranešti policijai ir visad būti budriems.

Po idomos ir vyresniesiems asmenims labai svarbios informacijos pilnos paskaitos švenčiamame mūsų miesto poeto Apolinaro Bagdono gimtadienį. E. Valantinienė visu susirinkusiųjų vardu pasveikino sukvietininką ir pasidžiaugė, kad 1998 m. išleistoje partizanų dainų knygoje „Palinko liepos šalia kelio“ (kur paskelbta 100 dainų), dainyno autorių prarmėje pažymėta, jog daina „Alyvų šakos svyra“ yra sukurta pagal A. Bagdono eilėraštį „Auka“. Visi plojome ir džiaugėmės, kad savo tarpe turime žmogų, kurio eilėraštis tapo partizanų daina.

O Lukienė prisegė sukvietininkui raudoną rožę į atlapą ir perskaitė jo eilėraštį „Jėva“, o pats poetas paskaitė du savo eilėraščius: vieną lietuviškai, kitą žemaitiškai. Paskui sukvietininko dovanotu vynu vaišinosės ir sugiedojom jam „Ilgausiu ir sveikaisiu metų“, o mūsų muzikalis B. Rašimas nuotaikingai paskambino vieną iš savo „Rapsodijų“ ir linksmą „Žemaičių polką“. Tai pasistiprinę „dušia ir kūnu“, grįžome į kasdienybę.

Emilija J. Valantinienė

Krikščionių demokratų remėjų sambūrio gegužinės rengėjai ir remėjai Ateitininkų namų sode. Iš kairės: Juozas Končius, Algis (svečias iš Lietuvos), Pranas Povilaitis, Juozas Žygas, Marija Remienė ir Ervinas Peteraitis.

Laimingųjų bilietų traukimas LKD remėjų sambūrio gegužinėje Ateitininkų namų sode. Iš kairės: Leonas Narbutis, vadovavęs traukimui, Jonas Vaznelis ir Giedrė Končienė.

Lietuvos Krikščionių demokratų remėjai sambūrio gegužinėje. Iš kairės I eil.: Viktoras Naudzius, Edvinas Rimašauskas, prel. Ignas Urbonas, Joana Mikalauskienė, Pranas Povilaitis; II eil.: dr. Leonidas Ragas ir Vacys Saliklis.

Rimas ir Nijolė Baniai, Western Springs, IL, prenumeratos mokesčių siųsdami, pridėjo 150 dol. dovaną „Draugui“, kuris š.m. liepos 12 d. švenčia 90 metų gimtadienį. Tai tikrai prasminga ir labai įvertinama dovana, padanti, kaip mūsų tautiečiai vertina lietuvišką spausdintą žodį. Dekojame!

Ar jau išsigijote bilietus į Alytaus „Dainavos“ koncertą, kuris vyks šį šeštadienį, liepos 3 d., 3 val. popiet, Jaunimo centre? Jeigu nenuvykote į „Seklyčią“, kur tie bilietai platinami, pasistenkite išsigyti prieš koncertą — šeštadienį bilietai Jaunimo centre bus platinami nuo 1:30 val. p.p.

SMAGI LIETUVOS RĖMĖJŲ GEGUŽINĖ

Nors oro pranešėjai gąsdino galimu lietuvių perkūnija, bet sekmadienio, birželio 27 dieną buvo tipiškas Čikagos oras, su kuriuo vietiniai jau yra gerai apsipratę. Iš ryto dangus buvo pilkšvas, nieko nežadantis, tačiau vėliau prašvito, o protarpiais pasirodė ir saulė. Buvo šilta diena.

Jau antri metai iš eilės, Krikščionių demokratų remėjų sambūrio valdyba pakviė Lietuvos KD remėjus, prijauniančius bei visus, norinčius maloniai praleisti popietę jaukioje Ateitininkų namų aplinkoje, Lemonte, į smagią gegužinę.

Šių metų gegužinės tikslas buvo bent kiek finansiškai palengvinti Lietuvoje leidžiamą krikščioniškos minties laikraštį „Apžvalga“.

Susirinkus gausiam būriui svečių ir daugumai jau pasigardžius Marijos Remienės bei jos tartininkų patiektais pietumis pasklidusius prie stalų medžių pavėsyje (kai kurie mieliau liko sėdėti vestoje Ateitininkų namų salėje), pasveikino ir padėjo už parėmimą LKD sambūrio veiklą, pirmininkas Jonas Vaznelis.

Su „Apžvalgos“ laikraščiu supažindinti bei paraginti ji

remti pirmininkas pakvietė, paskutinius porą metų Čikagoje gyvenantį ir uždarbiaujantį, buvusį „Apžvalgos“ darbuotoją, Erviną Peteraitį. Tai jis trumpame savo sveikinimo žodyje ir padarė.

Į gegužinės dalyvius taip pat prabilo svečias iš Los Angeles Juozas Kojelis, pasveikindamas susirinkusius bei remėjų sambūrį ir palinkėdamas geriausios sėkmės, padedant Lietuvos krikščionims

demokratams finansiškai ir moraliai, palaikant su jais artimus ryšius ir paryškinti jiems užjūrio lietuvių nuomones bei pageidavimus kai kuriais jų keliamais klausimais.

Vėliau vyko laimėjimų, kuriuose svečiai gausiai dalyvavo, išsigydami laimėjimų bilietelius. Laimingųjų bilietų traukimo eigą tvarkė populiarius renginių vedėjas Leonas Narbutis, o jam talkino pats sambūrio pirmininkas Jonas Vaznelis, Giedrė Končienė ir Miuta Vaznelienė. Bilietelius platinant, dar guviai prisidėjo talkininkės Irena Pabedinskienė ir Alė Lieponienė.

Norisi paminėti ir kitus uoliusius talkininkus, kurie prisidėjo prie sėkmingos gegužinės. Prie pietų patarnavo Marija Remienė, Irena Kazlauskienė, Agutė Tiškuvienė, Marytė Šlikienė, Kazys Kriaučiūnas ir Viktoras Naudzius.

Prie baro svečius vaišino Jonas Pabedinskis, Algis Lieponis, Petras Kazlauskas ir Pranas Povilaitis. Lietuviška muzika ir dainos skambėjo iš garsiakalbių, kuriuos suderino Sigitas Vaznelis. Taip pat reikia paminėti, kad rengiant gegužinę, daug padėjo ir pats Ateitininkų namų tvarkytojas Alfonsas Pargauskas. Buvo ir daugiau, kurie vienu ar kitu būdu prisidėjo prie šio renginio sėkmės. Gegužinės rengėjai visiems nuširdžiai dėkoja.

Svečiai šnekučiavosi ir tarpusavyje bendravo visą popietę. Malonu buvo matyti ir nesenai iš Lietuvos atvykusius, kurie gražiai jungėsi į vieną šeimą. Kadangi gąsdintas lietus visą popietę nepasivertino, tai namo važiuoti niekas nesisukubino. Susidarius grupės dainos myletojų, suskambo viena po kitos mėgstamos dainos. Smagu buvo dainuojantiems, smagu buvo tų dainų ir paklausyti.

J. Končius

SKELBIMAI

• Namams pirkti paskolos duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuosimčiais. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road, Tel. (773) 847-7747.